

Nejvyšší správní soud
Moravské náměstí 6
CZ-657 40 Brno

V Praze dne 5. 6. 2019

Dvojmo

V právní věci

Navrhovatel:

Ing. Lukáš Wagenknecht
Senátor Senátu Parlamentu České republiky
U Krematoria 2636
530 02 Pardubice
Narozen 24.09.1978

Účastníci řízení:

1. *Státní volební komise - Ministerstvo vnitra České republiky*
2. *Hnutí ANO 2011*
Babická 2329/2
149 00 Praha 4

Návrh na zahájení řízení

Návrh na neplatnost volby kandidátů hnutí ANO 2011 do Evropského parlamentu, konaných dne 24. a 25. 5. 2019 podle ustanovení § 57 zákona č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu

Počet stran: 64

Soudní poplatek bude uhrazen na výzvu soudu.

Návrh na zahájení řízení o neplatnosti volby kandidátů hnutí ANO 2011 do Evropského parlamentu, konaných dne 24. a 25. 5. 2019 podle ustanovení § 57 zákona č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu

I. NAVRHOVATEL

Navrhovatel je občanem České republiky, který byl zapsán v seznamu voličů pro volby do Evropského parlamentu. Navrhovatel podává ve lhůtě stanovené zákonem návrh na neplatnost volby kandidátů hnutí ANO 2011 do Evropského parlamentu podle ustanovení § 57 zákona č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu.

II. NÁVRH

Navrhovatel se domáhá:

(1) Určení neplatnosti volby kandidátů, jež kandidovali za politické hnutí ANO 2011 do Evropského parlamentu ve volbách konaných dne 24. a 25. 5. 2019,

neboť má za to, že byla porušena ustanovení zákona č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu způsobem, který hrubě ovlivnil výsledek volby tohoto kandidáta.

NEBO

v případě, že soud neplatnost volby kandidátů, jež kandidovali za politické hnutí ANO 2011 do Evropského parlamentu ve volbách konaných dne 24. a 25. 5. 2019 neurčí,

(2) Nařízení opatření, jež docílí vynětí právnické osoby politické hnutí ANO 2011 z koncernu Agrofert ve smyslu § 79 odst. 1 zákona č. 90/2012 o obchodních korporacích, tak aby právnická osoba politické hnutí ANO 2011 přestala být podrobena jednotnému řízení s jakoukoli z následujících osob:

- (a) obchodními korporacemi či jinými právnickými osobami v rámci koncernu Agrofert provozujících televizní či rozhlasové vysílání nebo vydávajících periodických tisk,**
- (b) obchodními korporacemi či jinými právnickými osobami koncernu Agrofert či koncernu Synbiol získávající finanční prostředky či jiná plnění z veřejných rozpočtů, a to**
 - (i) z unijního rozpočtu v jakékoli formě, ať už ve formě přímých zemědělských plateb, zemědělských investičních dotací, strukturálních a investičních dotací či veřejných zakázek,**
 - (ii) ze státního rozpočtu, ve formě jakéhokoli typu dotací či návratných finančních výpomocí, jakož i investičních pobídek a veřejných zakázek, a to včetně těch financovaných z rozpočtů státních podniků či právnických osob přímo či nepřímo ovládaných státem,**

- (iii) z rozpočtů územně samosprávných celků, ve formě jakéhokoli typu dotací či návratných finančních výpomocí, a veřejných zakázek, a to včetně těch financovaných z rozpočtů právnických osob přímo či nepřímo ovládaných kraji či obcemi,

a to nejpozději do 30.6.2020.

III. ODŮVODNĚNÍ

Dokument bere v potaz skutečnosti, jež se staly do 5. 6. 2019. Důkazy pro jednotlivá tvrzení jsou uvedena buď přímo v textu nebo v poznámkách pod čarou. Seznam použitých právních předpisů a seznam zkratek je uveden na konci.

A. ÚVODNÍ ČÁST

0.1 Shrnutí návrhu

Navrhovatel má podle § 57 odst. 2 zákona o volbách do Evropského parlamentu za to, že byla porušena ustanovení uvedeného zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledek volby kandidátů, jež kandidovali v těchto volbách za politické hnutí ANO 2011. Podle navrhovatele došlo ke kvalifikovanému porušení zákazu střetu zájmů, jež souvisí s volbami do Evropského parlamentu, a v důsledku tohoto narušilo poctivost a čestnost volební kampaně do té míry, že ovlivnilo volební výsledek ve volbách do Evropského parlamentu.

K porušení zákona o volbách do Evropského parlamentu došlo konkrétně tím, že volební kampaň v rozporu s § 59 odst. 5 uvedeného zákona neprobíhala čestně a poctivě, což bylo způsobeno tím, že hnutí ANO 2011 mohlo v důsledku (i) propojení se Skupinou Agrofert, (ii) ovládnutí stejným skutečným majitelem, předsedou vlády Andrejem Babišem, a (iii) podrobení jednotnému řízení téže osoby, benefitovat pro sebe a svoje kandidáty:

- (a) pro mediální část kampaně: ze zvýhodnění přístupu do těch médií, jež jsou v rozporu s § 4a zákona o střetu zájmů ovládnuty členem vlády, konkrétně předsedou vlády Andrejem Babišem, a provozovány právnickými osobami, jež jsou propojeny s hnutím ANO 2011 a podřízeny stejnému jednotnému řízení ze strany předsedy vlády Andreje Babiše, a nečestné a nepoctivé prezentaci kandidátů hnutí ANO 2011 a kandidátů ostatních stran v těchto médiích (Část D), a
- (b) pro nemediální část volební kampaně (např. červená volební kšiltovka a další merchandisingové a marketingové produkty hnutí pro volby): z finanční síly Skupiny Agrofert, jež vyplývá z finančních prostředků, jež tato Skupina, s níž je hnutí ANO 2011 propojeno a jež podléhá stejnému jednotnému řízení, získala v rozporu s § 4b a § 4c zákona o střetu zájmů, jakož i čl. 325 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie a čl. 61 Nařízení (EU) 1046/2018 (Část D),

a tak získat neoprávněnou výhodu pro kandidáty hnutí ANO 2011 nad kandidáty ostatních politických stran a hnutí a zajistit si tím vítězství v uvedených volbách do Evropského parlamentu.

Důvod pro rozdělení argumentace – po popisu základních fakt v Části B a nutnosti zodpovězení některých předběžných otázek ve vztahu k předpisům o střetu zájmů v Části C – na Část D-Mediální část kampaně a Část E-Nemediální část kampaně vyplývá z argumentace Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. Vol 66/2006, 948/2006 Sb., ve které bylo, kromě jiného uvedeno: „*Média jako televize, rozhlas či tisk patří v současnosti jistě k důležitým nástrojům, jimiž se utváří veřejné mínění; to platí jak pro běžný každodenní život (srov. např. působení reklamy), tak i pro předvolební období, v němž se v rámci volební kampaně snaží kandidující politické strany přesvědčit potenciální voliče o přednostech volebního programu, s nímž přicházejí, a naopak o záporech řešení předkládaných jejich politickými soky. Na utváření veřejného mínění působí nejenom samotné strany, ale i jejich podporovatelé, političtí komentátoři atd.; výraznou roli v tomto směru hrají i různé publicistické, ale též zpravodajské pořady. K tomu, aby kandidující politická strana mohla účinně vstoupit do volebního klání se svými politickými soupeři, a aby tedy vůbec mohla ovlivňovat veřejné mínění ve svůj prospěch, je nezbytné, aby měla přístup k médiím, v nichž by mohla prezentovat svůj volební program, své postoje k aktuálním i dlouhodobým tématům, a aby mohla o těchto problémech diskutovat před zraky voličů se zástupci jiných kandidujících politických stran. Předpokladem skutečné soutěže politických stran je tedy i jejich přístup k médiím, aniž je však nutno jejich roli přeceňovat, neboť v soutěži politických sil jsou k dispozici i další účinné prostředky a soutěžitelé je využívají. Jde např. o různé kontaktní formy (mitinky, předvolební setkání, letáky, placená inzerce, billboardy...).*“

0.2. Rozsah přezkumu

Navrhovatel si je na jednu stranu vědom, že Nejvyšší správní soud i Ústavní soud již v minulosti v řadě svých rozhodnutí posuzovaly stížnosti na průběh volební kampaně, a to ve volbách do Poslanecké sněmovny či Senátu Parlamentu, do zastupitelstev územních samosprávných celků i v historicky první přímé volbě prezidenta republiky. Navrhovatel si uvědomuje, že „*smyslem volební kampaně je snaha aktérů politického boje o získání co největší přízně voličů pro své kandidáty a volební programy [...]*¹. Navrhovatel si je rovněž vědom, že „*je notorií, že smyslem volební kampaně je snaha aktérů politického boje o získání co největší přízně voličů pro své kandidáty a volební programy [...]*².

Na druhou stranu podle navrhovatele došlo výše uvedeným a níže popsáním porušením zákazu střetu zájmů podle zákona o střetu zájmů a Finančního nařízení EU k porušení poctivosti a čestnosti volební kampaně v tak zásadní intenzitě, že došlo k ovlivnění výsledků voleb do Evropského parlamentu ve prospěch kandidátů hnutí ANO 2011, a to tak, že toto hnutí uvedené volby vyhrálo.

¹ [...] *Jejími základními funkcemi jsou proto informovanost, identifikace a mobilizace. Podstata volební kampaně spočívá v tzv. politické komunikaci, a to jak mezi kandidujícími subjekty navzájem, tak především mezi kandidáty (zejména politickými stranami) a voliči (potenciálními i skutečnými ...). V podmínkách demokratického státního režimu a svobodných voleb bývá obvyklé, že kandidáti a jejich stoupenci využívají vedení pozitivní i negativní kampaně (Usnesení NSS č. j. 18/2018, bod 15).*

² [...] *Jejími základními funkcemi jsou proto informovanost, identifikace a mobilizace. Je tedy zřejmé, že podstata volební kampaně spočívá v tzv. politické komunikaci, a to jak mezi kandidujícími subjekty navzájem, tak především mezi kandidáty (zejména politickými stranami) a voliči (potenciálními i skutečnými; k tomu blíže viz např. E. Bradová, Od lokálních mítinků k politickému marketingu: Teorie a vývoj politické komunikace a volebních kampaní, Masarykova univerzita v Brně, Mezinárodní politologický ústav, 2005) (Usnesení NSS č. j. 16/2013, bod 18).*

Navrhovatel se domnívá, že na přezkum platnosti volby kandidátů do Evropského parlamentu je nutno použít analogicky závěry usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2006, č. j. Vol 36/2006-22, publ. pod č. 960/2006 Sb. NSS týkající se výkladu ustanovení ohledně platnosti volby kandidáta do Parlamentu ČR. Podle závěrů Nejvyššího správního soudu v uvedené věci „výklad ustanovení § 87 odst. 5 zákona o volbách do Parlamentu ČR není možno provést tak, že kompetence soudu přezkoumávat platnost volby kandidáta je omezena výhradně na porušení zákona“ [o volbách do Parlamentu ČR], neboť „Nejvyšší správní soud by tak nemohl vůbec zohlednit porušení právních předpisů jiných, k němuž by došlo v konečném důsledku třeba i ve výrazně větší míře, což by zcela nespojilo smysl soudního přezkumu“; „Nejvyšší správní soud je proto oprávněn v rámci svojí kompetence hodnotit též tvrzené porušení jiných právních předpisů než výhradně shora uvedeného zákona, a to v těch případech, kdy se z obsahového hlediska jedná o právní předpisy vážící se na volební proces, pokud tyto případy z hlediska závažnosti dosahují ústavní intenzity, příp. se jedná o případy přímé aplikace ústavních norem bez jejich konkretizace v předpisech jednoduchého práva (tzv. relevantní protiprávnost).“

V souladu se závěry Nejvyššího správního soudu uvedených v usnesení ze dne 2. 7. 2004, č. j. Vol 6/2004-12, publ. pod č. 354/2004 Sb. NSS) se navrhovatel dále domnívá, že jsou přítomny všechny tři podmínky pro neplatnost volby kandidátů hnutí ANO 2011 uvedené v předchozím odstavci, konkrétně pak:

- (i) protizákonnost, tzn. porušení některých ustanovení volebního zákona anebo porušení jiných právních předpisů než volebního zákona, jež s volebním zákonem úzce souvisejí,
- (ii) existence přímého vztahu mezi touto protizákonností a výsledkem voleb,
- (iii) zásadní intenzita této protizákonnosti, která ve svých důsledcích výrazně zpochybňuje volební výsledek, tedy, že dosahuje dosahovat takového stupně, že je možno se důvodně domnívat, že pokud by k protizákonnému jednání nedošlo, dopadly by zřejmě volby odlišně.

Krom toho je u hnutí ANO 2011 a Andreje Babiše nutno reflektovat jeho pojetí politiky jako „permanentní volební kampaně“, kdy, na straně jedné, z jeho strany a ze strany ANO 2011 volební kampaň pokračuje v podstatě nepřetržitě a není nutně omezena na určité období před volbami, a kdy, na straně druhé, jakákoli kritika jeho osoby, hnutí ANO 2011 či jeho vlády je jím samým a členy jeho hnutí označována oním již příslovečným úslovím, že „jde o kampaň“ proti jeho osobě, hnutí ANO 2011 a jeho kandidátům. Tato perspektiva „permanentní volební kampaně“ má pro požadovaný soudní přezkum za následek, že nelze pro volby do Evropského parlamentu ignorovat i skutky, jež se staly dříve než bezprostředně před volbami do Evropského parlamentu 24. a 25. května 2019, například v letech 2017 a 2018, a jež mají s tématem voleb do Evropského parlamentu úzkou souvislost.

V neposlední řadě je nutno vzít v potaz, že u voleb do Evropského parlamentu konaných ve dnech 24. a 25. května 2019 absentovalo ujištění o řádném průběhu voleb ze strany kompetentních mezinárodních orgánů OBSE a Rady Evropy, jež byly s dostatečným předstihem požádány o zhodnocení vlivu porušování zákazu střetu zájmů na tyto volby.

0.3. Absence ujištění o řádném průběhu voleb ze strany kompetentních mezinárodních orgánů OBSE a Rady Evropy

Senátor Lukáš Wagenknecht vyzval dne 16. dubna 2019 Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) a Radu Evropy (RE) o zjištění a případné ujištění, že financování dotacemi z EU skupiny Agrofert, jež je přes skutečného majitele, Andreje Babiše, propojena s hnutím ANO 2011 nemůže mít vliv na demokratickou politickou soutěž v rámci voleb do Evropského parlamentu a zda nemůže ovlivňovat rovnost šancí v politické soutěži³. OBSE a Rada Evropy mají kompetence ke zkoumání řádného průběhu voleb a rovné politické soutěže v evropských zemích.

Bez požadovaného ujištění ze strany OBSE a Rady Evropy – jež do počátku voleb do Evropského parlamentu nebylo ze strany těchto kompetentních nadnárodních institucí poskytnuto - že posílání dotací z rozpočtu EU v rozporu se zákazem střetu zájmů Skupině Agrofert, jež je přes svého skutečného majitele a předsedu propojena s hnutím ANO 2011, není v rozporu s řádným průběhem voleb, jež má OBSE v kompetenci monitorovat, a demokratickými principy volební legislativy, jejichž prověřování má v kompetenci Rada Evropy, se nebylo možné spolehnout na to, že existovala rovnost politické soutěže v proběhlých volbách do Evropského parlamentu.

Důvodem výzvy byla zejména skutečnost, že v unijním právu v současné chvíli chybí výslovný zákaz přímého či nepřímého financování politických stran z dotací vyplácených z rozpočtu EU. Krom toho, od 2. 8. 2018 má Evropská komise povinnost vymáhat zákaz střetu zájmů zahrnující nově i výše uvedenou pozitivní povinnost, a to včetně povinnosti neposílat od tohoto data finanční prostředky z unijního rozpočtu příjemcům dotčeným střetem zájmů (tzv. nezpůsobilé subjekty). Podle zpráv serveru Echo24.cz a iRozhlas.cz⁴ Evropská komise nadále v rozporu s uvedeným zákazem střetu zájmů proplácí ČR přímé zemědělské dotace, o nichž ví, že končí u společností koncernu Agrofert, a to přesto, že zákaz střetu zájmů se vztahuje na všechny prostředky z rozpočtu EU bez rozdílu, včetně přímým zemědělských plateb a že Andrej Babiš, jako osoba s ekonomickým zájmem na koncernu Agrofert, jedná o výši zemědělských dotací v budoucím rozpočtu EU na Evropské radě a jeho pozice je podle komisaře Hogana pro budoucí zastropování zemědělských dotací rozhodující⁵.

Nečinnost Komise EU a protiprávní jednání úředníků Evropské komise odpovědných za rozpočet EU, kteří úmyslně pozdrželi zaslání předběžných auditních zpráv ohledně střetu zájmů do České republiky až na dva následující týdny po volbách do Evropského parlamentu - když dříve bylo zaslání těchto zpráv slíbeno příslušnými eurokomisaři Cretu a Oettingerem na leden 2019, poté na duben 2019 a poté na půli května 2019, aby všechny tyto slíbené termíny byly porušeny - zkreslily spravedlivé a rovné podmínky pro nadcházející volby do Evropského parlamentu. Českým voličům nebylo možno učinit si korektní a racionální obrázek o legálnosti či nelegálnosti financování skupiny Agrofert, střetu zájmů nekandidujícího lídra hnutí ANO 2011, Andreje Babiše, jenž nicméně byl nejvíce aktivní a viditelnou osobou volební kampaně

³ Je to psychopat, řekl Babiš o Wagenknechtovi. Senátor žádá kvůli dotacím pro Agrofert kontrolu voleb, https://www.irozhlas.cz/volby/lukas-wagenknecht-andrej-babis-obse-agrofert_1904171355_haf

⁴ <https://echo24.cz/a/S8anK/miliony-na-narokovych-dotacich-bere-agrofert-dal-komise-je-proplaci>, https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/agrofert-dotace-stret-zajmu-babis-brusel-evropska-komise-szif-zemedelske-dotace_1902180706_kno

⁵ Viz Přílohy.

tohoto hnutí. Kdyby čeští voliči měli uvedené informace z těchto předběžných auditních zpráv, mohli se ve volbách do Evropského parlamentu rozhodnout jinak.

Evropský parlament bohužel sám o sobě nebyl schopen zavázat Evropskou komisi, aby respektovala závazná nebo nezávazná usnesení Evropského parlamentu nebo zabránila Komisi EU v porušování práva EU a zkrusování politické soutěže v České republice před volbami do Evropského parlamentu. Evropský parlament několikrát projednal tuto otázku, a to i na plenárním zasedání; Evropský parlament litoval, že „Komise zůstala po dlouhou dobu pasivní, i když od roku 2014 existují silné náznaky, že pan Babiš měl střet zájmů v roli ministra financí a později jako premiér“⁶.

B. ZÁKLADNÍ FAKTA

1. Propojení Skupiny Agrofert a politického hnutí ANO 2011

a. Skupina AGROFERT (holding AGROFERT)

Pojem Skupina Agrofert odpovídá pojmu korporátní struktura společnosti Agrofert a.s. a zahrnuje veškeré subjekty ovládané skutečnými majiteli společnosti Agrofert a.s. Skupina Agrofert se sestává z mateřské, dceřiné a sesterské strukturu vycházející ve smyslu předchozí věty ze společnosti Agrofert a.s., tj. všechny právnické osoby a uspořádání bez právní osobnosti, jež:

- (i) ovládají, a případně rovněž vlastní a ovládají, přímo či nepřímo společnost Agrofert a.s. (mateřská struktura, příp. mateřské subjekty), a
- (ii) jsou ovládány, a případně rovněž jsou vlastněny a ovládány, přímo či nepřímo společností Agrofert a.s. (dceřiná struktura, příp. dceřiné subjekty),
- (iii) jsou ovládány, a případně jsou vlastněny a ovládány, přímo či nepřímo mateřskými subjekty společnosti Agrofert a.s., tzn. svěřenským fondem AB private trust I.

Fyzické osoby zainteresované na svěřenských fondech AB private trust I a AB private trust II uvedené níže nejsou součástí pojmu Skupina Agrofert. Seznam subjektů náležející do Skupiny Agrofert ve výše uvedeném smyslu je uveden v konsolidované účetní závěrce skupiny Agrofert, je uvedena v sbírce listin obchodního rejstříku společnosti Agrofert a.s. (dále jen „**Skupina Agrofert**“). Do Skupiny Agrofert náleží i společnosti, které splňují výše uvedenou definici Skupiny Agrofert, avšak nejsou uvedeny v uvedené konsolidované účetní závěrce skupiny Agrofert a.s. v důsledku neexistence centrální veřejně přístupné registrace vlastnictví společností a právnických osob v České republice i v ostatních členských státech EU, kdy není možné z veřejných zdrojů zjistit veškeré společnosti Skupiny Agrofert.

⁶ Usnesení Evropského parlamentu o střetu zájmů a ochraně rozpočtu EU v České republice ze dne 13. prosince 2018: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2018-0530+0+DOC+XML+V0//EN>

b. Propojení Skupiny Agrofert a jeho skutečného majitele Andreje Babiše

Premiér České republiky, Ing. Andrej Babiš, byl jediným akcionářem, tudíž držitelem všech 628 kmenových akcií společnosti AGROFERT, s nimiž je spojen 100 % podíl na hlasovacích právech a základním kapitálu společnosti. Všechny akcie společnosti AGROFERT byly Ing. Andrejem Babišem 3. února 2017 vloženy do svěrenských fondů s názvem AB private trust I, svěrenský fond, a AB private trust II, svěrenský fond, a to tak, že **565 akcií společnosti AGROFERT, a.s. bylo vloženo do svěrenského fondu AB private trust I, svěrenský fond, spravovaného Ing. Zbyněkem Průšou, svěrenským správcem, a 63 akcií společnosti bylo vloženo do svěrenského fondu AB private trust II, svěrenský fond, spravovaného JUDr. Alexejem Bílkem, svěrenským správcem**⁷, tj. v poměru 89,97 % ve prospěch AB private trust I a 10,03 % ve prospěch AB private trust II). Ing. Andrej Babiš vystupuje ve vztahu k uvedeným Svěrenským fondům z pozice **zakladatele** a rovněž i **jediného obmyšleného**,⁸ tzn., že je jediným příjemcem plnění (zisku) z obou Svěrenských fondů.

Svěrenské fondy byly zřízeny za soukromým účelem, tímto soukromým účelem je jednak správa akcií společnosti Agrofert a.s. a skupiny Agrofert a.s. a jednak ochrana zájmů zakladatele Ing. Andreje Babiše, jak vyplývá z Verifikačního dokumentu ze dne 30. června 2017, zpracovaného JUDr. Mariannou Kuchtovou jednající jménem Advokátské kanceláře JUDr. Marianny Kuchtové, s r. o., IČ: 36854531, za jehož správnost ručí jako „oprávněná osoba“ spolu s partnerem analogiím sektora podle § 11 odst. 1 slovenského zákona o registri partnerov analogiím sektora (dále jen „Verifikačný dokument“, viz Přílohy). Verifikačný dokument výslovně uvádí, že vychází ze statutu AB private trust I. Díky roli beneficianta obou těchto svěrenských fondů musejí být oba tyto fondy „ze zákona“ spravovány k tomu určenými osobami (správci) ve prospěch určité osoby (§ 1449 odst. 2 českého občanského zákoníku), jíž se rozumí především beneficiant a zakladatel (§§ 1457 odst. 1, 1459, 1463 odst. 1 českého občanského zákoníku), tj. Ing. Andrej Babiš. Tuto skutečnost potvrzuje i Verifikačný dokument. Verifikačný dokument rovněž uvádí, že (i) Ing. Andrej Babiš, jako zakladatel a obmyšlený obou svěrenských fondů, (ii) tyto svěrenské fondy, a (iii) svěrenští správci Ing. Zbyněk Průša a JUDr. Alexej Bílek, jsou osoby jednající ve shodě⁹.

Vzhledem k tomu, že všechny členské státy měly povinnost transponovat IV. AML směrnici do svých právních řádů, učinilo tak i Slovensko prostřednictvím zákona č. 297/2008 Z. z. o ochraně o ochrane před legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu. Našemu zákonu o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci

⁷ Veřejný rejstřík a Sbírka listin: Výpis z obchodního rejstříku. Justice.cz [online]. Praha: Ministerstvo spravedlnosti České republiky, ©2012-2015 [cit. 2018-12-27]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=525681&typ=PLATNY>

⁸ Informace o obmyšleném a zakladateli v Evidence svěrenských fondů nejsou dostupné, k jejich zpřístupnění nebyl dán souhlas. Osoba zakladatele i obmyšleného je nicméně patrná z výpisu ze slovenského Registra partnerov verejného sektora např. společnosti ACHP Levice a.s., IČO: 00005819, jejímž majoritním akcionářem je společnost AGROFERT. Ve verifikačním dokumentu zpracovaném dne 30. 6. 2017 v Advokátní kanceláři JUDr. Marianny Kuchtové mj. na základě statutu svěrenských fondů je výslovně uveden jako zakladatel Ing. Andrej Babiš a rovněž jako obmyšlený.

⁹ Str. 4 Verifikačního dokumentu.

svěřenských fondů potom odpovídá znění slovenského zákona č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora. Slovenská právní úprava v oblasti evidence svěřenských fondů je daleko otevřenější a umožňuje komukoli nahlédnout do evidence za účelem zjištění skutečného majitele¹⁰, který je v rámci slovenské právní úpravy označován jako „konečný uživatel výhod“.¹¹

Zákon č. 315/2016 Sb. z 25. októbra 2016 o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej jen "slovenský zákon o registri partnerov verejného sektora")

§ 2

Úvodné ustanovenia

(1) Na účely tohto zákona sa rozumie

c) konečným užívateľom výhod fyzická osoba podľa osobitného predpisu,⁵⁾

⁵⁾ § 6a zákona č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 315/2016 Z. z.

Identifikácia konečného užívateľa výhod

§ 11

(1) Za správnosť údajov zapísaných v registri, identifikáciu konečného užívateľa výhod a overovanie identifikácie konečného užívateľa výhod zodpovedá partner verejného sektora a oprávnená osoba zapísaná v registri.

(2) Oprávnená osoba je povinná identifikovať konečného užívateľa výhod pri prvom zápise do registra a následne overovať identifikáciu konečného užívateľa výhod

a) v súvislosti s podaním návrhu na zápis zmeny konečného užívateľa výhod,

b) pri svojom zápise ako oprávnenej osoby do registra,

c) k 31. decembru kalendárneho roka,

d) v súvislosti s uzatvorením zmluvy alebo jej zmenou, a to nie skôr ako päť dní pred uzatvorením zmluvy alebo jej zmenou,

¹⁰ Register partnerov verejného sektora: <https://www.justice.gov.sk/Stranky/Registre/Dalsie-uzitocne-zoznamy-a-registre/RPVS/Uvod.aspx>

¹¹ § 9 písm. b) definuje skutečného majitele/konečného uživatele výhod jako fyzickou osobu, v prospech kteréj sa obchod vykonáva, alebo fyzická osoba,

- ktorá je zakladateľom, štatutárnym orgánom, členom štatutárneho orgánu alebo iného riadiaceho orgánu, dozorného orgánu alebo kontrolného orgánu klienta, ktorým je združenie majetku, alebo má právo vymenovať, inak ustanoviť alebo odvolať tieto orgány,
- je príjemcom najmenej 25 % prostriedkov, ktoré poskytuje združenie majetku, ak boli určené budúci príjemcovia týchto prostriedkov alebo^[1]
- patrí do okruhu osôb, v prospech ktorých sa zakladá alebo pôsobí združenie majetku, ak neboli určené budúci príjemcovia prostriedkov združenia majetku.

e) v súvislosti s plnením zo zmluvy, ktorého hodnota preyšuje v úhrne 1 000 000 eur za 30 dní, a to nie skôr ako päť dní pred plnením zo zmluvy.

(3) Povinnosť podľa odseku 2 písm. d) a e) oprávnená osoba nemá, ak overenie identifikácie konečného užívateľa výhod bolo vykonané v posledných šiestich mesiacoch pred uzatvorením zmluvy alebo jej zmenou alebo pred plnením zo zmluvy; tým nie je dotknutá povinnosť podľa § 9.

(4) Oprávnená osoba je povinná pri identifikácii konečného užívateľa výhod a overovaní identifikácie konečného užívateľa výhod konať nestranne a s odbornou starostlivosťou, zaobstarat' si o predmete zápisu do registra všetky dostupné informácie a tieto vyhodnotiť postupom podľa osobitného predpisu; 11) oprávnená osoba nie je viazaná pokynmi partnera verejného sektora. Konaním s odbornou starostlivosťou sa rozumie konanie so starostlivosťou primeranou funkcii alebo postaveniu oprávnenej osoby po zohľadnení a nezávislom odbornom vyhodnotení všetkých dostupných informácií, ktoré získala alebo mohla získať a ktoré sa týkajú alebo môžu mať vplyv na jej konanie.

(5) Identifikácia konečného užívateľa výhod a overenie identifikácie konečného užívateľa výhod sa preukazuje verifikačným dokumentom, v ktorom oprávnená osoba

a) odôvodní, na základe akých informácií postupom podľa odseku 4 identifikovala konečného užívateľa výhod alebo overila identifikáciu konečného užívateľa výhod,

b) uvedie vlastnícku štruktúru a riadiacu štruktúru partnera verejného sektora, ak je ním právnická osoba,

c) uvedie údaje podľa § 4 ods. 3 písm. f), ak o nich má alebo mohla mať vedomosť vrátane označenia verejnej funkcie,

d) v prípade partnera verejného sektora podľa § 4 ods. 4 preukáže, že podmienky na zápis vrcholného manažmentu do registra sú splnené,

e) vyhlási, že skutočnosti uvedené vo verifikačnom dokumente zodpovedajú ňou skutočne zistenému stavu.

(6) Ak oprávnená osoba pri identifikácii konečného užívateľa výhod podľa odseku 2 písm. c) až e) zistí, že došlo k zmene konečného užívateľa výhod, postupuje podľa § 9; inak bezodkladne zašle registrujúcemu orgánu oznámenie o overení identifikácie konečného užívateľa výhod. Na oznámenie o overení identifikácie konečného užívateľa výhod sa § 5 ods. 2 vzťahuje rovnako.

(7) Registrujúci orgán zapíše do registra na základe oznámenia podľa odseku 6 dátum overenia identifikácie konečného užívateľa výhod.

(8) Konečný užívateľ výhod je povinný do 15 dní, odkedy sa dozvedel, že sa stal konečným užívateľom výhod partnera verejného sektora, oznámiť partnerovi verejného sektora, že sa stal jeho konečným užívateľom výhod, a oznámenie doručiť aj oprávnenej osobe zapísanej v registri. Oznámením podľa predchádzajúcej vety nie sú dotknuté povinnosti partnera verejného sektora a oprávnenej osoby podľa odsekov 1 až 7 a § 9.

Zákon č. 297/2008 Z.z. z 2. júla 2008 o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len "slovenský zákon AML")

§ 6a

Konečný užívateľ výhod

(1) Konečným užívateľom výhod je každá fyzická osoba, ktorá skutočne ovláda alebo kontroluje právnickú osobu, fyzickú osobu – podnikateľa alebo združenie majetku, a každá fyzická osoba, v prospech ktorej tieto subjekty vykonávajú svoju činnosť alebo obchod; medzi konečných užívateľov výhod patrí najmä,

a) ak ide o právnickú osobu, ktorá nie je združením majetku ani emitentom cenných papierov prijatých na obchodovanie na regulovanom trhu, ktorý podlieha požiadavkám na uverejňovanie informácií podľa osobitného predpisu,³⁷⁾ rovnocenného právneho predpisu členského štátu alebo rovnocenných medzinárodných noriem, fyzická osoba, ktorá

1. má priamy alebo nepriamy podiel alebo ich súčet najmenej 25 % na hlasovacích právach v právnickej osobe alebo na jej základnom imaní vrátane akcií na doručiteľa,

2. má právo vymenovať, inak ustanoviť alebo odvolať štatutárny orgán, riadiaci orgán, dozorný orgán alebo kontrolný orgán v právnickej osobe alebo akéhokoľvek ich člena,

3. ovláda právnickú osobu iným spôsobom, ako je uvedené v prvom a druhom bode,

4. má právo na hospodársky prospech najmenej 25 % z podnikania právnickej osoby alebo z inej jej činnosti,

b) ak ide o fyzickú osobu – podnikateľa, fyzická osoba, ktorá má právo na hospodársky prospech najmenej 25 % z podnikania fyzickej osoby – podnikateľa alebo z inej jej činnosti,

c) ak ide o združenie majetku, fyzická osoba, ktorá

1. je zakladateľom alebo zriaďovateľom združenia majetku; ak je zakladateľom alebo zriaďovateľom právnická osoba, fyzická osoba podľa písmena a),

2. má právo vymenovať, inak ustanoviť alebo odvolať štatutárny orgán, riadiaci orgán, dozorný orgán alebo kontrolný orgán združenia majetku alebo ich člena alebo je členom orgánu, ktorý má právo vymenovať, inak ustanoviť alebo odvolať tieto orgány alebo ich člena,

3. je štatutárnym orgánom, riadiacim orgánom, dozorným orgánom, kontrolným orgánom alebo členom týchto orgánov,

4. je príjemcom najmenej 25 % prostriedkov, ktoré poskytuje združenie majetku, ak boli určené budúci príjemcovia týchto prostriedkov; ak neboli určené budúci príjemcovia prostriedkov združenia majetku, za konečného užívateľa výhod sa považuje okruh osôb, ktoré majú významný prospech zo založenia alebo pôsobenia združenia majetku.

(2) Ak žiadna fyzická osoba nespĺňa kritériá uvedené v odseku 1 písm. a), za konečných užívateľov výhod u tejto osoby sa považujú členovia jej vrcholového manažmentu; za člena vrcholového manažmentu sa považuje štatutárny orgán, člen štatutárneho orgánu, prokurista a vedúci zamestnanec v priamej riadiacej pôsobnosti štatutárneho orgánu.

(3) Konečným užívateľom výhod je aj fyzická osoba, ktorá sama nespĺňa kritériá podľa odseku 1 písm. a), b) alebo písm. c) druhého a štvrtého bodu, avšak spoločne s inou osobou konajúcou s ňou v zhode alebo spoločným postupom spĺňa aspoň niektoré z týchto kritérií.

(Pozn. Pojem konečný užívateľ výhod použitý ve výše uvedení príslušné slovenské legislatíve vychádza z platné a účinné smernice AML. Podľa této smernice odpovídá slovenskému pojmu konečný užívateľ výhod (čl. 3, odst. 6 této smernice) český pojem skutečný majitel (v ang. beneficial owner)).

Pojem Konečný užívateľ výhod a skutečný majitel vycházejí, jak bylo uvedeno výše, ze znění IV. AML smernice, konkrétně z čl. 3 bod 6. – „Beneficial owner“. Všechny tři uvedené pojmy tedy představují totéž, jedná se pouze o jiné jazykové znění bez dopadu na obsah a význam pojmu.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, (dále jen "směrnice AML")

Článek 3

Anglické znění

(6) 'beneficial owner' means any natural person(s) who ultimately owns or controls the customer and/or the natural person(s) on whose behalf a transaction or activity is being conducted and includes at least:

(b) in the case of trusts:

(i) the settlor;

(ii) the trustee(s);

(iii) the protector, if any;

(iv) the beneficiaries, or where the individuals benefiting from the legal arrangement or entity have yet to be determined, the class of persons in whose main interest the legal arrangement or entity is set up or operates;

(v) any other natural person exercising ultimate control over the trust by means of direct or indirect ownership or by other means;

České znění

6) „skutečným majitelem“ [se rozumí] fyzická osoba nebo osoby, které v konečném důsledku vlastní nebo kontrolují klienta, nebo fyzická osoba nebo osoby, jejichž jménem se transakce nebo činnost provádí, což zahrnuje přinejmenším:

b) v případě svěřenských fondů:

i) zakladatele;

ii) svěřenského správce nebo svěřenské správce;

iii) osoby vykonávající dohled nad správou fondu, existují-li;

iv) obmyšlené, nebo pokud ještě nebyly určeny konkrétní fyzické osoby, které mají prospěch z právního uspořádání nebo právnické osoby, okruh osob, v jejichž hlavním zájmu je právní uspořádání nebo právnická osoba založena nebo provozována;

v) jakoukoli jinou fyzickou osobu, která v konečném důsledku vykonává kontrolu nad svěřenským fondem prostřednictvím přímého či nepřímého vlastnictví nebo jinými prostředky;

Slovenské znění

konečný uživatel výhod je akákoľvek fyzická(-é) osoba(-y), ktorá(-é) skutočne ovláda(-jú) alebo vykonáva(-jú) kontrolu nad klientom, a/alebo fyzická(-é) osoba(-y), v mene ktorej(-ých) sa transakcia alebo činnosť vykonáva, pričom medzi konečných užívateľov výhod patria aspoň:
[...]

b) v prípade správy zvereného majetku (trust):

- i) zriaďovateľ (settlor);
- ii) správca (trustee);
- iii) protektor, ak je určený;
- iv) beneficienti, alebo ak sa ešte len majú určit jednotlivci, ktorí majú prospech z predmetnej právnej štruktúry alebo subjektu, skupina osôb, v ktorých hlavnom záujme sa táto právna štruktúra alebo subjekt zakladá alebo funguje;
- v) akákoľvek iná fyzická osoba, ktorá vykonáva skutočnú kontrolu nad zvereným majetkom prostredníctvom priameho alebo nepriameho vlastníctva alebo inými prostriedkami;

i. Osoby ve Svěřenských fondch AB Private Trust I a AB Private Trust II

Převedením akcií společnosti AGROFERT do dvou Svěřenských fondů AB Private Trust I a AB Private Trust II pozbyl Ing. Andrej Babiš veškerá vlastnická práva k těmto akciím, nadále již tedy není oprávněn s akciemi nakládat jako jejich vlastník. Výkon vlastnických práv náleží svěřenským správcům, které Andrej Babiš jmenoval (včetně jejich náhradníků). Svěřenští správci nenabylí v rámci realizovaného převodu akcie do svého vlastnictví, náleží jim toliko pouze výkon vlastnických práv a vlastnické právo jako takové „visí“ po dobu existence fondů nad nimi, hovoříme tedy o vlastnictví *sui generis*.

Osobami určenými ke správě Svěřenského fondu AB I byly Ing. Andrejem Babišem jako zakladatelem jmenovány následující osoby:

- Ing. Zbyněk Průša, jako správce tohoto svěř. Fondu,
- Monika Babišová, Václav Knotek, JUDr. Alexej Bílek, jako členové rady protektorů tohoto svěř. Fondu.

Osobami určenými ke správě Svěřenského fondu AB II byly Ing. Andrejem Babišem jmenovány následující osoby:

- JUDr. Alexej Bílek, jako správce tohoto svěř. Fondu,
- Monika Babišová, Mgr. Václav Knotek, Ing. Zbyněk Průša jako členové rady protektorů tohoto svěř. Fondu.

Podle Verifikačního dokumentu byly *konečnými uživateli výhod*, tj. v češtině skutečnými majiteli Svěřenského fondu AB I a AB II:

- Ing. Andrej Babiš, jako jediný zakladatel a jediný beneficiant obou výše uvedených svěřenských fondů,
- Ing. Zbyněk Průša, svěřenský správce fondu AB I a člen protektorů fondu AB II,

- JUDr. Alexej Bílek, svěřenský správce fondu AB II a člen protektorů AB private trust I,
- Monika Babišová, členka rady protektorů v obou z výše uvedených svěřenských fondů,
- Mgr. Václav Knotek, člen rady protektorů v obou z výše uvedených svěřenských fondů.

Právní úprava *trustu* neboli svěřenského fondu byla do českého právního systému zakotvena v rámci rekonstrukce občanského zákoníku.¹² Právní úprava *trustu* nebyla inspirována evropským právním prostředím, nýbrž kanadským Québecem.¹³

Podstata svěřenského fondu je v občanském zákoníku vymezena následovně:

Svěřenský fond se vytváří vyčleněním majetku z vlastnictví zakladatele tak, že ten svěří správci majetek k určitému účelu smlouvou nebo pořízením pro případ smrti a svěřenský správce se zaváže tento majetek držet a spravovat.

V tomto případě je v pozici zakladatele Ing. Andrej Babiš, který na základě zakladatelského jednání převedl vymezený majetek ze svého jmění do jiného jmění jím zřízeného, vyčleněného k určitému účelu. Takto vyčleněného jmění se ujme akceptací svěřenský správce, který jej drží a spravuje.¹⁴

Na rozdíl od *common law trustu*, kde zakladatel nemá po jeho vzniku žádná práva, zakladatel v quebeckém řešení práva má, ale velmi limitovaná a pouze ta, která stanoví zákon, **pokud zakladatel sám sebe neustanoví správcem či obmyšleným**. V případech obou Svěřenských fondů je Ing. Andrej Babiš **zároveň v pozici zakladatele i obmyšleného**. Ing. Andrej Babiš tedy jakožto zakladatel svěřenských fondů jmenoval sám sebe obmyšleným a určil rovněž **sám sobě způsob plnění** ze svěřenského fondu.

Pro pochopení institutu svěřenského fondu je klíčové definovat jeho základní účel. Základním účelem vzniku svěřenského fondu je **správa cizího majetku**, fond se vytváří vyčleněním majetku z vlastnictví zakladatele k určitému účelu.¹⁵ Svěřenské fondy AB I a AB II jsou fondy zřízené k **soukromému účelu**. Z Verifikačních dokumentů dostupných v rejstříku partnerů

¹² Institut svěřenského fondu je upraven v § 1448 a násl. občanského zákoníku

¹³ Civil Code of Quebec (quebecký občanský zákoník) z 18. 12. 1991, čl. 1260-1298.

¹⁴ *Svejkovský, J., Marek, R. a kol.: Správa cizího majetku v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, 389-415 s.*

¹⁵ Pro účely této právní analýzy není brána v úvahu varianta svěřenského fondu veřejněprospěšného či svěřenského fondu zřízeného pro případ smrti.

veřejného sektoru,¹⁶ které byly vypracovány mj. na základě statutů¹⁷ Svěřenských fondů AB I a II dále vyplývá, že jejich **hlavním účelem** je

- a) správa akcií společnosti AGROFERT a jejich prostřednictvím celého koncernu AGROFERT,
- b) ochrana zájmů zakladatele.

Zakladatelem obou fondů je Ing. Andrej Babiš.¹⁸ Jak vyplývá z verifikačních dokumentů, osobou obmyšlenou je osoba zakladatele. Jediným obmyšleným je tedy rovněž Ing. Andrej Babiš.

Ust. § 1458 občanského zákoníku upravuje jmenování obmyšleného a určení plnění následovně:

- *Kdo je oprávněn jmenovat obmyšleného nebo určit mu plnění ze svěrenského fondu, postupuje podle statutu a vlastního uvážení. Může své rozhodnutí změnit nebo zrušit za podmínek určených statutem.*
- *Nikdo není oprávněn jmenovat obmyšleného nebo určit mu plnění ze svěrenského fondu pro vlastní zisk.*

Osobou oprávněnou jmenovat obmyšleného je primárně zakladatel, nevyužije-li tohoto svého práva, potom je oprávněn obmyšleného jmenovat svěrenský správce (§ 1457 občanského zákoníku). V případě Svěřenských fondů AB I a AB II si zakladatel toto právo vyhradil a jmenoval obmyšleným sám sebe.

¹⁶ Dne 1. 2. 2018 byl na Slovensku schválen zákon č. 52/2018 Z. z., o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu, ktorý implementoval do slovenského práva Směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849, tzv. IV. AML směrnici. Zákon mj. ukládá slovenským právnickým osobám povinnost vést a uchovávat údaje o vlastním konečném uživateli výhod a tyto osoby registrovat v příslušném veřejném rejstříku. Konečným uživatelem výhod je (vycházejí z uvedené směrnice) osoba, která skutečně ovládá nebo kontroluje dotyčný subjekt a také každá fyzická osoba, v jejíž prospěch tyto subjekty vykonávají svoji činnost nebo obchod. Ekvivalentem k slovenskému pojmu **konečný uživatel výhod** je v českém právním řádu pojem **skutečný majitel**, viz zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorizmu, který do českého právního řádku implementoval tutěž IV. AML směrnici.

¹⁷ Pro AB private trust II.: Verifikační dokument vyhotovený v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora dne 30. 6. 2017 advokátkou JUDr. Mariannou Kuchtovou, Advokátní kancelář JUDr. Marianna Kuchtová, s.r.o., se sídlem Staré záhrady 3, 821 05 Bratislava

Pro AB private trust I.: Verifikační dokument vyhotovený v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora dne 30. 6. 2017 advokáty JUDr. Máriem Klukem a Mgr. Michalem Ridzonem, advokátní kancelář KRION Partners s.r.o., se sídlem Palisády 50, 811 06 Bratislava.

¹⁸ Osobu zakladatele lze identifikovat na základě dokumentu vloženého do sbírky listin obchodního rejstříku, kterým je stejnopis notářského zápisu, NZ 288/2017 ze dne 3. 2. 2017, sepsaný JUDr. Helenou Divišovou, notářkou se sídlem v Hradci Králové. Obsahem stejnopisu notářského zápisu je smlouva o vkladu akcií, uzavřená mezi Ing. Andrejem Babišem, jakožto zakladatelem a jím jmenovaným svěrenským správcem za účelem zvýšení majetku ve svěrenském fondu. Smlouva je veřejně dostupná ve sbírce listin společnosti AGROFERT.

Zaměříme-li se na odst. 2 citovaného ustanovení § 1458¹⁹, který řeší konflikt zájmů na straně toho, kdo je oprávněn jmenovat obmyšleného, potom dojdeme ke zjištění, že v daném případě ke konfliktu zájmů došlo. Ustanovení obsahuje objektivní omezení a zakazuje, aby osoba oprávněná jmenovat obmyšleného (zakladatel či svěřenský správce) uplatnila toto svoje právo tak, aby tím **založila sobě samé určitou výhodu, míněno zejména majetkový prospěch nebo jakoukoli jinou formu zvýhodnění či zisku, ať již v přímém důsledku** (zakladatel jmenuje sám sebe obmyšleným) **či v důsledku nepřímém** (jmenovaná osoba přislíbí za své jmenování úplatu či půjde o osobu jmenovateli blízkou).²⁰ Jinými slovy, kdo je oprávněn jmenovat obmyšleného, nesmí z toho mít jakýkoli zisk, neboť tím by došlo k popření samotné podstaty institutu svěřenského fondu podle právního řádu České republiky.

Z uvedeného plyne, že **zakladatelské právní jednání Ing. Andreje Babiše jakožto zakladatele Svěřenských fondů odporuje zákonu, resp. jeho kogentním ustanovením. Právní jednání takového charakteru zakládá jeho absolutní neplatnost podle § 588 občanského zákoníku**, se všemi důsledky s tím spojenými.

Dle předkladatele neobstojí ani argumentace ustanovením § 1472 občanského zákoníku, který sice počítá s možností vydání majetku z fondu zakladateli, nicméně pouze tehdy, není-li obmyšleného.

Přestože úprava svěřenského fondu v České republice vychází obecně z quebecké úpravy, která výslovně počítá s možností zakladatele jmenovat obmyšleným sám sebe, občanský zákoník žádné takové ustanovení neobsahuje, naopak obsahuje ustanovení, které tuto možnost vylučuje (viz § 1458 odst. 2 občanského zákoníku).

Optikou § 588 občanského zákoníku lze na Svěřenské fondy nahlížet i z důvodu **nezákonnosti samotného účelu vytvoření fondu, který lze kromě jiného považovat rovněž za rozporný s dobrými mravy**. Svěřenské fondy byly v tomto případě založeny zcela účelově, když zakladatel fondů Ing. Andrej Babiš, ve snaze eliminovat střet zájmů v rámci snahy zachovat příležitost pro čerpání prostředků z ESIF společnostmi ve skupině AGROFERT, zůstal prakticky nadále vlastníkem, resp. jediným příjemcem zisku z majetku uloženého ve Svěřenských fondech a jediným budoucím znovunabyvatelem akcií společnosti AGROFERT. Argumentovat lze *per analogiám s* odkazem na ustanovení o právnických osobách, konkr. např. § 145 občanského zákoníku (nezákonný účel).²¹

ii. Dohled nad Svěřenskými fondy AB Private Trust I a AB Private Trust II

Dohled nad svěřenským fondem zákon výslovně svěřuje zakladateli a obmyšlenému. Dohled mohou vykonávat rovněž jiné osoby, stanoví-li to statut. Formu dohledu a jeho rozsah může zakladatel ve statutu upravit, statut může rozšířit práva osob vykonávajících dohled nad svěřenským fondem. Neodporuje zákonu, budou-li některá rozhodnutí svěřenského správce

¹⁹ Nikdo není oprávněn jmenovat obmyšleného nebo určit mu plnění ze svěřenského fondu pro vlastní zisk.

²⁰ Spáčil a kol. Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474), 1. vydání, 1208 - 1209

²¹ FOJTŮ, Dominik. *Svěřenský fond*. Praha, 2015. Rigorózní práce. Univerzita Karlova. Právnická fakulta.

podmíněna požadavkem předchozího souhlasu osoby vykonávající dohled (např. souhlas s ročním rozpočtem), popřípadě lze stanovit povinnost svěřenského správce tyto osoby aktivně informovat o určitých skutečnostech (např. jim zasílat finanční výkazy).²²

Forma a rozsah dohledu zakladatele a obmyšleného ve svěřenských fondech AB I a AB II není předkladateli nicméně známa, informace jsou neveřejného charakteru.

V případě svěřenských fondů AB I a AB II byla ustanovena tzv. rada protektorů, jakožto další kontrolní orgán, jak to umožňuje ust. § 1463 občanského zákoníku. Radu protektorů tvoří celkem tři osoby, z nichž jedna je tzv. rodinným protektorem, tuto funkci tedy vykonává manželka zakladatele, tzn. osoba mu blízká.²³ Dle verifikačních dokumentů jmenoval radu protektorů zakladatel. Protektory dále odvolává a jmenuje sama rada protektorů s výjimkou rodinného protektora, kterého jmenuje a odvolává pouze obmyšlený, tzn. Ing. Andrej Babiš.

iii. Ovládající osoba Svěřenských fondů

Z dostupných zdrojů, zejména z verifikačních dokumentů, lze fungování Svěřenských fondů založených Ing. Andrejem Babišem popsat následovně: Andrej Babiš jako zakladatel jmenoval první správce obou Svěřenských fondů stejně jako jejich náhradníky. Andrej Babiš nemůže přímo jmenovat nového správce u obou jednotlivých fondů, nicméně v případě, že jakkoli skončí funkce existujících správců, nejmenuje dalšího správce rada protektorů, ale nastupují náhradní správci jmenovaní Ing. Andrejem Babišem. Pouze po případném odvolání náhradních správců, může rada protektorů jmenovat další správce těchto fondů.

V důsledku zvláštní konfigurace správců a členů rady protektorů obou Svěřenských fondů AB I a AB II, které mají tři členy, kdy tito členové, kromě Moniky Babišové, odvolávají sami sebe a dva z nich jsou zároveň křížově správci těchto fondů (Alexej Bílek je členem rady protektorů Svěřenského fondu AB I a Zbyněk Průša je svěřenským správcem tohoto fondu, kdežto Alexej Bílek je svěřenským správcem Svěřenského fondu AB II a Zbyněk Průša členem rady protektorů tohoto fondu), mohou existující svěřenští správci a členové rady protektorů dosáhnout pouze odvolání jich samých z pozice svěřenského správce, neboť nemohou jmenovat druhého (náhradního) správce, který již byl jmenován Ing. Andrejem Babišem.

Dále, pokud se v důsledku uvedené zvláštní konfigurace, členové rady protektorů obou Svěřenských fondů, konkrétně Alexej Bílek, Zbyněk Průša a Václav Knotek všichni neshodnou, nemohou přehlasovat v radě protektorů Moniku Babišovou jako nominantku Andreje Babiše, která má proto v takovém případě právo veta na jakékoli takové rozhodnutí rady protektorů. Naproti tomu, pokud by se tito tři členové rady protektorů obou fondů shodli,

²² *Spáčil a kol.* Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474), 1. vydání, 2013 - 2015

²³ Pojem osoby blízké je definován v § 22 občanského zákoníku jako *příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel nebo partner podle jiného zákona upravujícího registrované partnerství (dále jen „partner“); jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pocítovala jako újmu vlastní. Má se za to, že osobami blízkými jsou i osoby sešvagřené nebo osoby, které spolu trvale žijí.*

a hlasovali proti nominantce Ing. Andreje Babiše v radě protektorů, je velmi pravděpodobné, že by takové hlasování bylo v drtivé většině případů možno kvalifikovat jako **jednání proti zájmům Svěřenských fondů, tj. proti zájmům Ing. Andreje Babiše jako jediného beneficienta, z čehož by vyplývala odpovědnost za případnou škodu vůči Ing. Andreji Babišovi těch členů rady protektorů hlasujících v radě protektorů proti nominantce Ing. Andreje Babiše.** Navíc, pokud by rada protektorů učinila jakékoli rozhodnutí proti jeho vůli, může Ing. Andrej Babiš takové rozhodnutí vetovat tím, že jako jediný beneficient oba Svěřenské fondy může kdykoli zrušit, a díky tomu odvolat proti jeho vůli jmenovaného správce.

Správci Svěřenských fondů, zejména pak správce Svěřenského fondu AB I nemohou prodat podíl (převést akcie) ve společnosti AGROFERT, případně dalších společnostech skupiny AGROFERT. V důsledku zvláštní konfigurace správců a členů rady protektorů obou Svěřenských fondů, které mají tři členy, kdy tito členové, kromě Moniky Babišové, odvolávají sami sebe a dva z nich jsou zároveň křížově správci těchto fondů, nelze v případě odvolání jednoho člena rady protektorů jmenovat nového člena rady protektorů bez souhlasu Moniky Babišové (po odvolání jednoho člena rady protektorů, mohou nového člena rady protektorů jmenovat zbývající dva členové rady protektorů, kteří, aby dosáhli jediné možné většiny dvou hlasů, se musí shodnout, tj. je vždy nutný souhlas Moniky Babišové).

c. Propojení Skupiny Agrofert a médií

Společnost Agrofert a.s. je přímým či nepřímým a vlastníkem a přímou či nepřímou ovládající osobou následujících mediálních subjektů.

i. Provozovatelé rozhlasového vysílání, jež jsou součástí Skupiny Agrofert

LONDA spol. s r.o., IČ: 49241931, se zapsaným sídlem na adrese: Na příkopě 859/22, Nové Město, 110 00 Praha 1: Rádio Impuls

ii. Provozovatelé televizního vysílání, jež jsou součástí Skupiny Agrofert

MAFRA a.s., IČ: 45313351, se zapsaným sídlem na adrese: Praha 5, Karla Engliš 519/11, PSČ 15000: TV Óčko, Óčko express, Óčko Gold

iii. Vydavatelé periodického tisku, jež jsou součástí Skupiny Agrofert

MAFRA a.s., IČ: 45313351, se zapsaným sídlem na adrese: Praha 5, Karla Engliš 519/11, PSČ 15000: MF Dnes, Lidové noviny, Metro, 5+2, Téma, Ona Dnes, Magazín Dnes, Víkend Dnes, Doma Dnes, Test Dnes, Rodina Dnes, Esprit, Ceskapozice.cz, Lidovky.cz, Playtvak.cz, Expres.cz

Navíc jsou nově součástí Skupiny Agrofert i vydavatelé periodického tisku z bývalé skupiny Bauer Media, jež Skupina Agrofert koupila na konci roku 2018²⁴.

²⁴ Mediální dům Mafra z Agrofertu kupuje Bauer Media v Česku a na Slovensku, získá tak tři desítky časopisů včetně Cosmopolitanu, <https://byznys.ihned.cz/c1-66281830-medialni-dum-mafra-z-agrofertu-kupuje-bauer-media-v-cesku-a-na-slovensku-ziska-tak-tri-desitky-casopisu-cenu-obchodu-nezverejnili>

2. Propojení politického hnutí ANO 2011 přes jejího skutečného majitele Andreje Babiše

Předsedou hnutí je Andrej Babiš. Ing. Andrej Babiš zcela kontroluje hnutí ANO díky možnosti vetovat jakéhokoli kandidáta na kandidátce hnutí ANO. Ing. Andrej Babiš poskytl ze svých osobních prostředků – tvořených zejména ziskem ze Skupiny Agrofert, jež mu byl vyplacen ať už přímo či nepřímo pomocí úroků z korunových dluhopisů společností Agrofert a.s., které dříve koupil – hnutí ANO půjčku, která pokrývá prakticky veškeré náklady fungování tohoto hnutí.

Předsedou hnutí je Andrej Babiš. Ing. Andrej Babiš zcela kontroluje hnutí ANO díky možnosti vetovat jakéhokoli kandidáta na kandidátce hnutí ANO 2011²⁵. Ing. Andrej Babiš poskytl ze svých osobních prostředků – tvořených zejména ziskem ze Skupiny Agrofert, jež mu byl vyplacen ať už přímo či nepřímo pomocí úroků z korunových dluhopisů společností Agrofert a.s., které dříve koupil – hnutí ANO půjčku, která pokrývá prakticky veškeré náklady fungování tohoto hnutí²⁶.

Výňatek ze stanov hnutí ANO 2011

ČLÁNEK 11: VÝBOR (1) Výbor je nejvyšším orgánem Hnutí mezi zasedáními Celostátního sněmu. (2) Výbor tvoří: a) členové Předsednictva, b) předsedové Krajských předsednictev. (3) Výbor zasedá podle potřeby, zpravidla jednou za čtvrtletí, nejméně jednou za pololetí. Zasedání svolává předseda Hnutí, který jej rovněž řídí, nepověří-li tím Výbor jinou osobu. (4) Do působnosti Výboru náleží: a) schvalování ročního rozpočtu a jeho změn, b) schvalování výroční finanční zprávy, c) schvalování vnitřních předpisů Hnutí a jejich změn, není-li v těchto stanovách uvedeno jinak, d) schvalování Morálního kodexu Hnutí a jeho změn, e) schvalování klíče pro výběr delegátů účastnících se Celostátního sněmu a Krajských sněmů, **f) schvalování kandidátních listin pro volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, Evropského parlamentu a rozhodování o výběru kandidátů do Senátu Parlamentu ČR.**

(5) V rámci schvalování kandidátních listin dle odstavce (4) písm. f), g) a h) tohoto čl. 11 stanov je Výbor oprávněn kandidátní listiny neschválit či do kandidátních listin zasáhnout (zejména vyškrtnout kandidáty a/nebo změnit pořadí jednotlivých kandidátů 10 a/nebo doplnit kandidáty), **ve stejném rozsahu může zasáhnout do kandidátní listiny i předseda Hnutí.** V případě delegování této působnosti tak může učinit i orgán, na nějž byla působnost v této záležitosti Výborem delegována. **Podrobné postupy přípravy voleb (zejména podrobnosti ohledně nominací kandidátů, sestavování a schvalování kandidátních listin do jednotlivých voleb a povolebních vyjednávání) stanoví jednotlivé řády přípravy na volby, které schvaluje Výbor.**

ČLÁNEK 12: PŘEDSEDNICTVO (1) Předsednictvo je statutárním orgánem Hnutí, řídí jeho činnost a zastupuje ho způsobem uvedeným v čl. 9 odst. (1) těchto stanov. (2) Předsednictvo je složeno z předsedy, prvního místopředsedy, až čtyř místopředsedů a dalších až osmi členů.

(5) Do působnosti Předsednictva náleží zejména:

l) **nominace kandidátů na kandidátní listinu pro volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, Evropského parlamentu**

²⁵ Čl. 12 (6) Stanov hnutí ANO 2011 ve znění ze 13. července 2018.

²⁶ Viz níže v této sekci.

(6) Předseda je oprávněn ve výjimečných a odůvodněných případech i po schválení kandidátních listin Výborem dle čl. 11 odstavce (4) písm. f), g) a h) těchto stanov do schválených kandidátních listin zasáhnout (zejména vyškrtnout kandidáty a/nebo změnit pořadí jednotlivých kandidátů a/nebo doplnit kandidáty)²⁷.

Podle § 29a zákona proti praní peněz musí každá právnická osoba znát svého skutečného majitele. Skutečným majitelem právnické osoby politického hnutí je podle § 4 odst. 4 zákona proti praní peněz osoba fyzická osoba, která má fakticky nebo právně možnost vykonávat přímo nebo nepřímo rozhodující vliv v právnické osobě, přičemž v případě právnické osoby politické hnutí ANO 2011 je takovou osobou skutečným majitelem vzhledem k výše popsaným oprávněním a pravomocím v rámci tohoto politického hnutí osoba Andreje Babiše.

3. Propojení Skupiny Agrofert a politického hnutí ANO 2011 přes jejich společného skutečného majitele Andreje Babiše

Podle § 79 odst. 1 zákona o obchodních korporacích jedna nebo více osob podrobených jednotnému řízení (dále jen „řízená osoba“) jinou osobou nebo osobami (dále jen „řídící osoba“) tvoří s řídící osobou koncern; podle odst. 2 je jednotným řízením je vliv řídící osoby na činnost řízené osoby sledující za účelem dlouhodobého prosazování koncernových zájmů v rámci jednotné politiky koncernu koordinaci a koncepční řízení alespoň jedné z významných složek nebo činností v rámci podnikání koncernu. Podle § 74 zákona o obchodních korporacích je ovládající osobou osoba, která může v obchodní korporaci přímo či nepřímo uplatňovat rozhodující vliv. Ovládanou osobou je obchodní korporace ovládaná ovládající osobou.

Podle argumentace uvedené v tomto návrhu a podle uniklé předběžné auditní zprávy Evropské komise z 29. května 2019 je Andrej Babiš ovládající osobou Skupiny Agrofert.

Navrhovatel se domnívá, že výše uvedená ustanovení zákona o obchodních korporacích lze obdobně použít i na právnickou osobu, jíž je politické hnutí ANO 2011, jejímž skutečným majitelem je Andrej Babiš, který, jak bylo uvedeno výše je rovněž její ovládající osobou. V důsledku toho lze učinit závěr, že právnická osoba politické hnutí ANO 2011 tvoří s obchodními korporacemi, jež jsou součástí Skupiny Agrofert koncern, a to včetně těch, jež provozují některý typ médií, z čehož dále vyplývá, že Skupina Agrofert a právnická osoba politické hnutí ANO 2011 jsou podrobeny jednotnému řízení stejné řídící osoby, jíž je předseda vlády Andrej Babiš.

Finanční prostředky poskytnuté z rozpočtu EU společností skupiny Agrofert Group a Synbiol Group a následně část těchto prostředků ve formě zisků těchto společností je vyplácena prostřednictvím dvou trustů (AB private trust I a AB private trust II) skutečnému majiteli Andreji Babišovi, který je prostřednictvím úvěru v minulosti investoval do svého politického hnutí ANO, které kontroluje. Fungováním popsaného mechanismu, kdy Skupině Agrofert jsou vypláceny dotace ze strukturálních fondů EU, jež se podílejí na generování zisku této skupiny, který je poté prostřednictvím svěřenských fondů vyplácen Andreji Babišovi jako jejich beneficiáři, který z nich poté prostřednictvím osobní půjčky financuje politické hnutí ANO, včetně volebních kampaní, dochází k nepřímému financování jedné z politických stran ze strukturálních fondů Evropské unie²⁸, což narušuje férovost politické soutěže v České

²⁷ <https://www.anobudeliz.cz/file/edee/2018/stanovy-cistopis.pdf>

²⁸ David Ondráčka, the director of the Czech Transparency International Czech Republic: “Babis is in a unique position as a prime minister who is also a dominant recipient of EU subsidies,” Ondracka told AFP, Billionaire Czech Prime Minister Andrej Babis tests EU's new conflict of interest law, 3 February 2018, Japan Times,

republiky a poskytuje hnutí ANO a jeho ovládající osobě Andrejovi Babišovi neférové zvýhodnění oproti ostatním politickým stranám, za nimiž nestojí obdobný oligarcha, který by díky porušování pravidel o střetu zájmů a nařízení (EU) č. 1303/2013 mohl pro svou stranu mobilizovat takové množství finančních prostředků²⁹.

Finanční toky mezi hnutím ANO 2011 a Skupinou Agrofert, včetně jejich společného majitele a řídicí osoby, Andreje Babiše

2014-2015

k 31.1.2015 a k 31.1.2014: CZK 37 500 000 a CZK 65 000 000 představující bezúročnou půjčku od předsedy hnutí... str 17 Výroční zprávy 2015

<https://www.anobudelip.cz/cs/makame/aktuality/novinky/vyrocní-financni-zprava-hnuti-ano-za-rok-2015-25858.shtml>

<https://www.anobudelip.cz/file/edee/ke-stazeni/ostatni/financni-zprava2014.pdf>

2016

k 31.12.2016: CZK 153 819 000 představující bezúročnou půjčku od předsedy hnutí ve výši 153 500 000.... str 19 Výroční zprávy 2016

https://www.anobudelip.cz/file/edee/2017/vfz_2016_na_web.pdf

2017

Jméno	Firma	dar ANO	suma
Předseda: Ing. Zbyněk Průša	SynBiol, a.s.-jediný akcionář Valašský golfový klub,sro, společník Agabsy,as-čl.st.orgánu Fatra, as- čl.st.orgánu Agrofert,as- čl.st.orgánu Synthesia,as- čl.st.orgánu Deza,as- čl.st.orgánu	FATRA as,	200 tis
Místopředseda: Ing. Karel Vabroušek	Fatra, a.s. čl. dozorčí rady Stanice O, a.s.-čl dozorčí rady MAFRA, a.s. – čl. dozorčí rady Výzkumný ústav organických syntéz a.s. – čl. dozorčí rady	DEZA a,s	200tis

<https://www.japantimes.co.jp/news/2019/02/05/world/politics-diplomacy-world/billionaire-czech-prime-minister-tests-eus-new-conflict-interest-law/#.XFrsop7mUk>

²⁹ Výroční finanční zprávy ANO z posledních let dostupné na webových stránkách úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a hnutí (<https://udhpsch.cz/>) nebo "Majitel strany Babiš. Vlastní i značku ANO", časopis Reportér, číslo 35, červenec 2017, str. 30-34.

	Deza, as-čl. dozorčí rady		
Člen: Ing. Jiří Haspeklo	ZZN Pelhřimov a. s. - člen dozorčí rady AGRO Radomyšl a.s. – čl.st.orgánu Oblastní nemocnice Mladá Boleslav, a.s., nemocnice Středočeského kraje- člen dozorčí rady Zemědělské zásobování a nákup Strakonice a.s.- člen dozorčí rady IMOPA, a.s.- člen dozorčí rady	ZNN Pelhřimov	3 x 605,- bezplatné plnění

<https://www.anobudelip.cz/file/edee/ke-stazeni/ostatni/ano-vyrocnni-financni-zprava-2017.pdf>

2018

Ing. Andrej Babiš, 02.09.1954, CZK 24 000 000, splatnost k 30.9.2019, bezúročná zápůjčka (hnutí ANO, pohledávka Andreje Babiše k hnutí ANO)

<https://www.anobudelip.cz/file/edee/ke-stazeni/ostatni/ano-vyrocnni-zprava-2018.pdf>

Krom toho, Andrej Babiš řídí z pozice předsedy vlády státní správu, tj. ministerstva a jiné orgány veřejné moci a dále státní podniky, v jejichž je čele osoba či osoby z hnutí ANO či osoba či osoby nominované za hnutí ANO, a díky této pozici může zbavit funkce či zaměstnání jakéhokoli státního úředníka, jenž by jednal proti zájmu hnutí ANO, Skupiny Agrofert nebo Andrej Babišovi, i kdyby takové jednání daného úředníka bylo v souladu se zákonem a plně ve veřejném zájmu.

C. PŘEDBĚŽNÉ OTÁZKY OHLEDNĚ URČENÍ PORUŠENÍ ZÁKAZU STŘETU ZÁJMŮ A ZÁKONA O STŘETU ZÁJMŮ A FINANČNÍHO NAŘÍZENÍ EU

Navrhovatel namítá, že porušení předpisů obsahujících zákaz střetu zájmů ovládající osobou a skutečným majitelem hnutí ANO 2011 umožnilo tomuto hnutí vést nepoctivou a nečestnou volební kampaň, která hrubě zkreslila výsledek voleb do Evropského parlamentu ve prospěch kandidátů hnutí ANO 2011. Vzhledem k tomu, že bez protiprávnosti ve vztahu k zákazu střetu zájmu vymezeného v českých i unijních právních předpisech nemůže dojít ani k protiprávnosti ve vztahu k požadavku formulovaném v § 59 odst. 5 a § 57 odst. 3 zákona o volbách do Evropského parlamentu, tj. hrubé ovlivnění volebního výsledku v důsledku nečestnosti a nepoctivosti volební kampaně, je nutné nejdříve zodpovědět předběžnou otázku, zda je Andrej Babiš ve střetu zájmů podle uvedených předpisů a zda tento střet zájmů má vliv na mediální či nemediální část kampaně do voleb do Evropského parlamentu, jejichž nečestnost a nepoctivost je vzhledem k vedení kampaně politickým hnutím ANO 2011 namítána, a to v intenzitě, jež měla mít zásadní vliv na výsledek voleb. Jinak řečeno, pokud nebyly porušeny předpisy obsahující zákaz střetu zájmů, nemohlo se ze strany hnutí ANO 2011 a jeho ovládající osoby a skutečného majitele jednat o nepoctivou a nečestnou kampaň a zároveň nemohlo dojít k ovlivnění výsledků voleb do Evropského parlamentu.

1. Předběžné otázky ve vztahu k zákazu střetu zájmů

S ohledem na to, že o střetu zájmů Andreje Babiše nebylo zatím oficiálně rozhodnuto žádným českým či unijním orgánem, je nutno v prvé řadě odpovědět na otázku, zda je Andrej Babiš v porušení zákazu střetu zájmů a jaký je dopad tohoto střetu zájmů na právnické osoby, včetně právnických osob Skupiny Agrofert a politického hnutí ANO 2011, jejichž je skutečným majitelem.

Na otázku, zda je Andrej Babiš ve střetu zájmů, je nutné hledat odpověď ve vztahu:

- (i) k zákazu střetu zájmů podle §§ 3, 4a, 4b, 4c zákona o střetu zájmů, a to ve světle pojmu ovládnutí a ovládající osoba, jež pochází z práva Evropské unie, konkrétně ze směrnice AML, kde jsou označovány jako kontrola a kontrolující osoba v rámci definice skutečného majitele podle jejího čl. 3 odst. 6, a
- (ii) k zákazu střetu zájmů podle čl. 61 unijního Finančního nařízení ve světle čl. 325 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie.

2. Předběžné otázky ve vztahu k unijnímu právu a nutnost jejich podání

Aby bylo možné správně určit, zda je Andrej Babiš v porušení zákazu střetu zájmů podle zákona o střetu zájmů i podle unijního Finančního nařízení, je nutné požádat Soudní dvůr Evropské unie o zodpovězení následujících předběžných otázek, a to jak vzhledem k bodu (i), tak bodu (ii) uvedených v předcházející sekci 1.

a. Předběžné otázky ohledně výkladu unijního práva ve vztahu k SDEU

- 1) Je **skutečný majitel** ve smyslu AML směrnice vždy ovládající nebo alespoň spoluovládající osobou svěřenského fondu?
- 1bis) Pokud skutečný majitel ve smyslu AML směrnice nemusí být vždy **ovládající** nebo alespoň spoluovládající **osobou** svěřenského fondu, spadá pod tyto situace, kdy

skutečný majitel není ovládající nebo alespoň spoluovládající osobou svěřenského fondu, případ osoby, která je zároveň jediným zakladatelem a jediným beneficentem takového svěřenského fondu, přičemž jako zakladatel má právo mít informace o dění ve svěřenském fondu, jehož se nemůže vzdát a jako jediný beneficent má právo kdykoli zrušit a právo na výnosy ze svěřenského fondu?

2) Je ve smyslu čl. 61 Finančního nařízení ve střetu zájmů osoba jako člen vlády, včetně předsedy vlády, členského státu:

(a) která se podílí:

(i) na přípravě rozpočtu EU, jako například vyjednávání budoucího víceletého finančního rámce rozpočtu Evropské unie v Radě EU, příprava priorit národního rozpočtu, které mohou být později kofinancovány z rozpočtu EU,

nebo

(ii) na implementaci rozpočtu EU, jako například tím, že jako člen vlády rozhoduje o záležitostech, jejichž realizace může být umožněna prostředky z rozpočtu EU;

(b) která je zároveň jediným beneficentem a jediným zakladatelem svěřenského fondu s možností zásadním způsobem ovlivňovat fungování takového svěřenského fondu prostřednictvím své manželky jako privilegované členky rady protektorů svěřenského fondu a jež může rovněž z tohoto svěřenského fondu získávat výnosy, přičemž tento svěřenský fond je přímou či nepřímou ovládající osobou jedné nebo více právnických osob získávajících prostředky z rozpočtu EU?

3) Mají dle čl. 325 (1) Smlouvy o fungování Evropské unie:

(a) jednotliví ministři členských států, včetně předsedy vlády, jakož i hlavy členských států EU,

(b) Evropská rada jako instituce sdružující hlavy států či předsedy vlád,

(c) soudy členských států,

povinnost bojovat proti podvodům a nesrovnalostem tak, jak jsou definovány v uvedeném ustanovení?

b. Povinnost podání předběžné otázky SDEU ve vztahu k unijnímu právu Nejvyšším správním soudem

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud (NSS) v řízení podle § 57 zákona o volbách do Evropského parlamentu rozhoduje v první a zároveň poslední instanci a že vzhledem k tomu, proti rozhodnutí NSS v takovém řízení nelze podat řádný opravný prostředek, má v takovém případě podle čl. 267 odst. 3 SFEU povinnost podat k Soudnímu dvoru Evropské unie předběžnou otázku ohledně výkladu unijního práva, pokud je to pro posouzení případu nutné.

- c. Nutnost podání předběžné otázky ve vztahu k unijnímu právu
- i. *Nutnost podání předběžné otázky vzhledem k aplikaci zákazu střetu zájmů podle §§ 4a, 4b, 4c zákona o střetu zájmů opírajících se o pojmy vymezené v právu Evropské unie*

Pro uvedení do kontextu je nutné nejdříve uvést, že ve slovenském rejstříku skutečných majitelů v rámci výpisu Agrofertu (respektive v registru partnerov veřejného sektora), je jako skutečný majitel uveden Andrej Babiš, kterému zákon o střet zájmů prikazoval se od Agrofertu „odstříhnout“. Pojem skutečného majitele podle českého práva a pojem konečného uživatele výhod podle slovenského práva je zcela identický, neboť oba vycházejí z téže směrnice, konkrétně z čl. 3 odst. 6 směrnice 2015/849/EU proti praní peněz. Význam těchto pojmů je stejný, jedná se pouze o různé jazykové překlady téhož pojmu. Rovněž slovenský zákon č. 315/2016 o registru partnerov veřejného sektora, který vymezuje pro účely slovenského registru partnerov veřejného sektora, pojem konečný uživatel výhod při definici tohoto pojmu ve svém § 2 odst. 1 písm. c) odkazuje na definici konečného uživatele výhod podle § 6a zákona č. 297/2008 Z.z. ve znění zákona č. 315/2016 Z.z, jež přebírá definici skutečného majitele z evropské směrnice proti praní peněz.

Posouzení, zda jde o porušení zákazu střetu zájmů podle zákona o střetu zájmů vyžaduje interpretaci pojmů unijního práva, jež jsou do vymezení zákona o střetu zájmů zapracovány, zejména pojmu „ovládání“ ve vztahu k veřejnoprávním předpisům unijního práva, jež tento pojem používají pod synonymním názvem „kontrola“ či „kontrolovat“, jako je směrnice AML, konkrétně její čl. 3, odst. 6, kde je definován pojem skutečný majitel (pojem kontrolovat je použit v jeho úvodním návěti).

- ii. *Nutnost podání předběžné otázky vzhledem k aplikaci zákazu střetu zájmů podle čl. 61 Finančního nařízení EU*

Čl. 61 nového Finančního nařízení se nad rámec čl. 57 původního finančního nařízení výslovně vztahuje na **sdílené řízení**, odkazuje na jakýkoli přímý či nepřímý osobní zájem a stanoví pozitivní povinnost účastníků finančních operací přijmout opatření k zamezení vzniku střetu zájmů či opatření k řešení již vzniklého střetu zájmů, přičemž mezi tyto účastníky výslovně zahrnuje orgány členských států na všech úrovních a pokrývá jak implementaci unijního rozpočtu, tak jeho přípravu. Čl. 61 navíc zpřísňuje předchozí úpravu zákazu střetu zájmů, když klade zvýšené nároky na prevenci, a tedy předcházení vzniku jakéhokoli střetu zájmů ve vztahu k rozpočtu Unie.

Čl. 57 (účinný do 1.8.2018) finančního nařízení 966/2012/EU

Střet zájmů

1. *Účastníci finančních operací a jiné osoby podílející se na plnění rozpočtu a na jeho správě, včetně přípravy na tuto činnost, na auditu nebo na kontrole se zdrží jakéhokoli jednání, jež by mohlo uvést jejich zájmy do střetu se zájmy Unie.*

Pokud toto riziko existuje, upustí dotčená osoba od takového jednání a předloží věc pověřené schvalující osobě, která vydá písemné potvrzení o tom, zda střet zájmů existuje. Dotčená osoba informuje rovněž svého přímého nadřízeného. Pokud se zjistí střet zájmů, ukončí dotčená osoba

veškerou svou činnost ve věci. Pověřená schvalující osoba učiní sama veškeré další vhodné kroky.

2. Pro účely odstavce 1 ke střetu zájmů dochází, je-li z rodinných důvodů, z důvodů citových vazeb, z důvodů politické nebo národní spřízněnosti, z důvodů hospodářského zájmu nebo z důvodů jiného společného zájmu s příjemcem finančních prostředků ohrožen nestranný a objektivní výkon funkcí účastníka finančních operací nebo jiné osoby podle odstavce 1.

3. Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 210, kterými určí jednání, jež mohou představovat střet zájmů a postup, který se má v těchto případech použít.

Čl. 61 nového Finančního nařízení, jež je účinné od 2. 8. 2018:

1. Účastníci finančních operací ve smyslu kapitoly 4 této hlavy a jiné osoby, včetně vnitrostátních orgánů na všech úrovních, podílející se na plnění rozpočtu v přímém, nepřímém a sdíleném řízení, včetně přípravy na tuto činnost, na auditu nebo na kontrole, se zdrží jakéhokoli jednání, jež by mohlo uvést jejich zájmy do střetu se zájmy Unie. Přijmou rovněž vhodná opatření, která u funkcí v rámci jejich odpovědnosti zamezí vzniku střetu zájmů a která řeší situace, jež lze objektivně vnímat jako střet zájmů.

2. Případné riziko střetu zájmů týkající se zaměstnance vnitrostátního orgánu přednese tento zaměstnanec svému přímému nadřízenému. Případné riziko střetu zájmů týkající se zaměstnance, na něhož se vztahuje služební řád, přednese tento zaměstnanec příslušné pověřené schvalující osobě. Příslušný přímý nadřízený nebo pověřená schvalující osoba písemně potvrdí, zda střet zájmů existuje. Je-li zjištěn střet zájmů, zajistí orgán oprávněný ke jmenování nebo příslušný vnitrostátní orgán, aby dotčený zaměstnanec ukončil veškerou činnost v dané věci. Příslušná pověřená schvalující osoba nebo příslušný vnitrostátní orgán zajistí, aby byly učiněny veškeré další vhodné kroky v souladu s platným právem.

3. Pro účely odstavce 1 ke střetu zájmů dochází, je-li z rodinných důvodů, z důvodů citových vazeb, z důvodů politické nebo národní spřízněnosti, z důvodů hospodářského zájmu nebo z důvodů jiného přímého či nepřímého osobního zájmu ohrožen nestranný a objektivní výkon funkcí účastníka finančních operací nebo jiné osoby podle odstavce 1.

Jednání, které může představovat střet zájmů ve smyslu shora uvedeného čl. 61, resp. čl. 57původního finančního nařízení, účinného do 1. 8. 2018³⁰, upravuje čl. 32 prováděcího nařízení Komise a charakterizuje jej následovně:³¹

a) poskytnutí sobě nebo jinému neoprávněných přímých nebo nepřímých výhod,

b) odmítnutí poskytnout příjemci práva nebo výhody, na něž má nárok,

³⁰ Nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 Evropského parlamentu a Rady ze dne 25. října 2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie a o zrušení nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002

³¹ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 1268/2012 ze dne 29. října 2012 o prováděcích pravidlech k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie

c) nepřipustná nebo zneužívající jednání nebo opomenutí uskutečnit nezbytná jednání,

a to vždy osobou podílející se na plnění rozpočtu.³²

Jak je zřejmé úprava zákazu střetu zájmů byla v čl. 61 nového Finančního nařízení oproti čl. 57 předchozího článku modifikována, resp. rozšířena a zpřísněna, přičemž ohledně nového čl. 61 ještě SDEU neměl možnost judikovat a uvedené rozšíření a zpřísnění vytváří interpretační problémy. Interpretační problémy vytvářejí zejména následující otázky:

- (a) kdo má negativní povinnost podle věty první čl. 61, odst. 1?
- (b) co se rozumí přípravou unijního rozpočtu?
- (c) co se rozumí implementací unijního rozpočtu?
- (d) stačí doložit podíl buď na přípravě či implementaci unijního rozpočtu veřejného činitele, aby byl při splnění dalších podmínek daný veřejný činitel ve střetu zájmů nebo je nutné dokládat další skutečnosti, a pokud ano, které?
- (e) kdo má povinnost pozitivní povinnost předcházet a řešit střet zájmů podle věty druhé?
- (f) co znamená „objektivním způsobem“ podle věty druhé?
- (g) je střet zájmů „možnost“ nebo musí být prokázáno „využití možnosti“ a, pokud využití možnosti, do jaké míry: využití možnosti podílení se na implementaci nebo přípravě rozpočtu EU nebo využití možnosti vzhledem ke konkrétním projektům či dotacím.

Právní servis Evropské komise vydal své právní stanovisko k interpretaci a aplikaci čl. 61 nového Finančního nařízení dne 19. listopadu 2018³³, které ovšem má pouze interní účinky uvnitř Evropské komise, nikoli externí účinky navenek vzhledem k subjektům mimo Evropskou komisi. Vedle toho se Evropský parlament se věnoval aplikaci nové úpravy zákazu střetu zájmů podle čl. 61 Finančního nařízení ve své rezoluci z 13. prosince 2018 o střetu zájmů a ochraně unijního rozpočtu v ČR³⁴. Tato rezoluce Evropského parlamentu by měla být podle čl. 319 SFEU závazná pro Evropskou komisi, nicméně ta se jí odmítá řídit – viz například neposkytování dokumentů Evropskou komisí v daném případě, k čemuž ji povínuje bod 13 uvedené rezoluce³⁵ - a Evropský parlament nemá vhodné nástroje, jakými závaznost tohoto svého rozhodnutí vůči Evropské komisi vynutit³⁶.

³² „Rozpočet“ dle nového finančního nařízení představuje *nástroj, jímž se pro každý rozpočtový rok stanovují a schvalují veškeré příjmy a výdaje, které se pro Unii považují za nezbytné* (čl. 2, písm. c).

³³ <https://www.echo24.cz/a/SfaNv/ohrozeny-jsou-financni-zajmy-eu-euoparlament-probere-babisuv-stret-zajmu>; <https://www.respekt.cz/politika/potvrzeno-babis-je-ve-stretu-zajmu-pise-brusel-a-chce-zpatky-dotace>

³⁴ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. prosince 2018 o střetech zájmů a ochraně rozpočtu EU v České republice (2018/2975(RSP)), http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2018-0530_CS.html

³⁵ 13. žádá Komisi, aby zveřejnila všechny dokumenty, jimiž disponuje a které se týkají možného střetu zájmů předsedy vlády České republiky a ministra zemědělství a vysvětlila, jaké kroky hodlá podniknout k nápravě situace;

³⁶ The Commission's refusal to grant full public access to documents relating to potential conflict of interest in the Czech Republic, Otevřený případ: Případ 724/2019/THH - Otevřeno dne Pátek | 10 května 2019, Případ 721/2019/THH - Otevřeno dne Pátek | 10 května 2019. <https://www.ombudsman.europa.eu/cs/opening-summary/en/113628>

Naproti tomu předseda vlády České republiky právní stanovisko Právního servisu Evropské komise z 19. listopadu 2018 odmítá³⁷, stejně jako i rezoluci Evropského parlamentu³⁸ a rovněž uvedenou interpretaci Evropské komise odmítá SZIF³⁹. Vzhledem k zákazu střetu zájmů ohledně přímých zemědělských dotací, z nichž český předseda vlády prostřednictvím jím ovládaným společností benefituje, nesmí budoucí výši, tzv. zastropování, při přípravě unijního rozpočtu, resp. budoucí víceletého finančního rámce v současnosti na Evropské radě, vyjednávat, apod.

Navíc stanovisko Ministerstva spravedlnosti ze dne 3. prosince 2018 v reakci na uvedené právní stanovisko Evropské komise se dopouští interpretace pojmů ovládnutí (kontrola) a skutečný majitel vyplývající z AML směrnice způsobem, jež je podle názoru navrhovatele v rozporu s textem i účelem vymezení skutečného majitele podle uvedené směrnice.

V neposlední řadě v důsledku absence výslovného zákazu přímého či nepřímého financování politických stran z dotací z EU rozpočtu v evropském právu a popsané nečinnosti Evropské komise při vymáhání existujícího zákazu střetu hrozí vysoké riziko, že k dochází minimálně k nepřímému financování z rozpočtu EU těch politických stran, jež jsou propojeny s firmami či holdingy, jež získávají dotace z rozpočtu EU, a vyvstává otázka, zda takové financování není v rozporu s právem Evropské unie.

³⁷ **Babiš: Peníze pro Českou republiku nejsou ohroženy. Náš dopis vše vysvětluje**

Video.aktualne.cz, DVTV, 17.12.2018

<https://video.aktualne.cz/dvtv/zive-co-s-dotacemi-pro-agrofert-babis-vysvetluje-jak-bude-pr/r~005f142a01f811e998daac1f6b220ee8/>

3:51 – 7:09

„Dále jsme teda probírali hlavně takzvaný střet zájmů, kde já bych chtěl za prvé říct, že my jsme samozřejmě obdrželi dopis od pana Oettingera, který navrhuje různé alternativy a na dnešní Vládě paní ministryně Dostálová – určitě k tomu vystoupí-navrhla změnu zákona...

Já bych chtěl k tomu obsahu dopisu, který dnes odejde na pana Oettingera, říct stručně jeho obsah: my v tom dopise říkáme:

za prvé, že ten článek o střetu zájmů dopadá na osoby, které přímo provádějí unijní rozpočet, tedy jednoduše řečeno, které rozhodují o proplácení peněz operačních programů, nebo kontrolují, jestli byly peníze správně proplaceny. Já osobně nedělám ani jedno ani druhé.

Za druhé, navíc jako člen vlády nikdy nerozhoduju sám, ale jako člen kolektivního orgánu, to znamená tedy logicky, můj vliv dopadá pouze jednomu hlasu z mnoha

Za třetí, především to ustanovení finančního nařízení říká, to nové, že se mám zdržet jednání, které by mohlo vést ke střetu zájmu, a od 2. srpna letošního roku, kdy nařízení vstoupilo v účinnost, neproběhlo žádné jednání o evropských strukturálních a investičních fondech, takže nebyla žádná příležitost, kde bych se mohl teoreticky do střetu zájmů dostat

No a za čtvrté, do střetu zájmů se nemohu dostat ani v budoucnu, již dnes existují dostatečné opatření, to znamená, že máme zákon o střetu zájmů – svěrenské fondy, který tento střet vylučují, navíc jsme dnes na vládě dohodly, že odstoupím s okamžitou platností z vedení rady pro strukturální a investiční fondy, která je poradním orgánem vlády a dále pokud bude vláda v budoucnu (v budoucnosti) jednat o evropských strukturálních a investičních fondech, nebudu se jednat o těchto bodech účastnit. Já jsem vlastně i v tom mém vystoupení, vlastně vyzval i ostatní kolegy, aby to zvážili, protože samozřejmě ta interpretace toho nařízení – článek 61 - je ne úplně jasná, takže proto jsme dnes na Vládě takhle rozhodly...v tomhle smyslu odchází dopis na pana Oettingera, kde defacto vyhovujeme (tý jeho) jeho návrhu alternativy 3 a zároveň samozřejmě konstatujeme že zástupci jednotlivých ministerstev jsou k dispozici pro další jednání, pokud to bude potřeba, ale spíš si myslíme, že v tomhle případě by to mělo být všechno vysvětleno“.

³⁸ Europoslanci schválili usnesení o Babišově kauze, premiér se sejde s Junckerem
<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/evropsky-parlament/primy-prenos-europoslanci-hlasuji-o-usneseni-o-moznem-stretu/r~0f1e9362fec611e8a1900cc47ab5f122/?redirected=1545133122>

³⁹ Ředitel SZIF v dopise Pirátské straně ze září 2018 uvedl: "Z uvedeného je zřejmé, že předseda vlády ČR ani ministr zemědělství ČR se na plnění unijního rozpočtu SZP nepodílejí a nevykonávají podle našeho názoru ani žádnou z dalších činností uvedených v čl. 61 finančního nařízení".

d. Nutnost požádat o zodpovězení předběžných otázek ve zrychleném řízení

Navrhovatel požaduje, aby Nejvyšší správní soud požádal Soudní dvůr Evropské unie o zodpovězení předběžných otázek týkajících se výkladu práva EU tak, jak jsou formulovány výše v této sekci III.C.2.a. v projednání ve zrychleném řízení dle článku 105 Jednacího řádu Soudního dvora EU, neboť na zodpovězení výše formulovaných předběžných otázek ve vztahu k právu EU závisí:

- (i) platnost či neplatnost volby 6 zvolených kandidátů hnutí ANO 2011 (s ohledem na zásah do právní jistoty nesmí být dlouhodobě ohrožen výkon mandátu poslanců zvolených do Evropského parlamentu v rámci demokratických voleb konaných dne 24. a 25. 5. 2019, zde konkrétně kandidátů hnutí ANO 2011; Svobodné právo volit a být volen je zakotveno v Listině základních práv a svobod tvořících ústavní pořádek České republiky a jako takové musí být chráněno. Volba určitého kandidáta může být zpochybněna pouze na základě zákona a o jeho Listinou zakotveném právu musí být rozhodnuto co nejdříve⁴⁰;
- (ii) možnost či nemožnost účasti předsedy vlády Andreje Babiše na jednáních Evropské rady ohledně otázek týkajících se přípravy rozpočtu EU a s tím související riziko platnosti či neplatnosti přijetí víceletého finančního rámce Evropské unie pro období 2021 – 2027 v případě, že by se takového jednání účastnila osoba ve střetu zájmů, tj. s možností osobního ekonomického obohacení v závislosti na výsledku takových jednání,
- (iii) nutnost zásadně reformovat či nereformovat způsob vyplácení tzv. nárokových přímých zemědělských plateb vzhledem k tomu, že zákaz střetu zájmů podle čl. 61 ve vztahu k jejich vyjednávání na Evropské radě a na Radě ministrů se jich v rámci ‚přípravy unijního rozpočtu‘ se jich též týká, což doposud Evropská komise i členské státy ignorují,
- (iv) definitivní potvrzení odpovědí na otázku, zda je Andrej Babiš ve střetu zájmů podle čl. 61 Finančního nařízení, jak je zřejmé z uniklého stanoviska Právního servisu Evropské komise ze dne 19. listopadu 2018 a podle § 4b českého zákona o střetu zájmů, jak je zřejmé z uniklé předběžné auditní zprávy Evropské komise ze dne 29. 5. 2019,
- (v) řešení politické krize mezi Evropskou unií a Českou republikou, jíž zažehla zmíněná uniklá předběžná auditní zpráva a brzké ukončení dehonestující kampaně ze strany Andreje Babiše, společnosti Agrofert a.s., mediálními domy náležejícími do holdingu Agrofert, členy hnutí ANO 2011 či ministry české vlády nominovanými za hnutí ANO 2011, jež označují uvedenou auditní zprávu, včetně v ní obsaženého závěru, že Andrej Babiš je ve střetu zájmů za útok Evropské unie na Českou republiku, zpochybňují práci Evropské komise a snaží se dehonestovat a zastrašit auditory Evropské komise, kteří se na vypracování uvedené auditní zprávy podíleli,

⁴⁰ Ustanovení upravující počítání běhu lhůt je nezbytnou součástí volebního právního předpisu, neboť v něm je obsaženo množství lhůt určených jak podle dnů, tak podle hodin a jejich striktní dodržení či nedodržení umožňuje nebo znemožňuje výkon aktivního i pasivního volebního práva. To je i případ aplikovaného zákona č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu. Tato situace se liší od případu ve věci C 33/07, kde byla žádost o zrychlené řízení argumentující striktními procesními lhůtami Soudním dvorem EU zamítnuta. V tomto případě totiž na dodržení zákonem určených lhůt závisí naplnění Listinou základních práv a svobod daného práva volit a být volen (podílet se svobodnou volbou svých zástupců na věcech veřejných, právo přístupu k veřejným funkcím).

- (vi) ekonomické přežití skupiny Agrofert a.s., neboť dlouhá prodleva pro získání definitivní odpovědi na otázku, zda je Andrej Babiš ve střetu zájmů a zda společnosti koncernu Agrofert nebudou moci čerpat a/nebo budou muset vrátet již získané prostředky z rozpočtu EU by mohl přivést skupinu Agrofert do ekonomických potíží.
- (vii) ohrožení plnění ekonomických tzv. maastrichtských rozpočtových kritérií Českou republikou, neboť zadržování finančních prostředků z unijního rozpočtu do českého rozpočtu po dobu uvedenou pod předchozím bodem (vi) by mohlo mít negativní vliv na rozpočet České republiky.

D. NEČESTNOST A NEPOCTIVOST MEDIÁLNÍ ČÁSTI KAMPANĚ

1. Porušení právních předpisů: PORUŠENÍ ZÁKONA a NAŘÍZENÍ EU S VLIVEM NA ČESTNOST A POCTIVOST VOLEBNÍ KAMPANĚ A NA VÝSLEDEK VOLBY KANDIDÁTŮ REGISTROVANÝCH NA KANDIDÁTNÍ LISTINĚ PODANÉ POLITICKÝM HNUTÍM ANO 2011

1.1. Porušení zákazu střetu zájmů podle § 4a zákona o střetu zájmů

Ustanovení § 4a zákona o střetu zájmů zakazuje veřejnému funkcionáři, tj. mj. i členovi vlády České republiky, včetně jejího předsedy, že nesmí ovládat média:

(1) Veřejný funkcionář uvedený v § 2 odst. 1 nesmí být provozovatelem rozhlasového nebo televizního vysílání nebo vydavatelem periodického tisku ani společníkem, členem nebo ovládající osobou právnické osoby, která je provozovatelem rozhlasového nebo televizního vysílání nebo vydavatelem periodického tisku.

(2) Veřejný funkcionář uvedený v odstavci 1 je povinen ukončit provozování rozhlasového nebo televizního vysílání nebo vydávání periodického tisku nebo ukončit svou účast nebo členství v právnické osobě, která je provozovatelem rozhlasového nebo televizního vysílání nebo vydavatelem periodického tisku, bez zbytečného odkladu poté, co začal vykonávat svou funkci, nejpozději však do 60 dnů ode dne zahájení výkonu funkce.

Odbor přestupku úřadu v Černošicích **nepravomocně rozhodl, že Andrej Babiš porušil zákon o střetu zájmů a dostal tak pokutu 200 tisíc Kč.** Andrej Babiš tak byl označen za ovládající osobu koncernu Agrofert. Rozhodnutí tohoto úřadu nicméně bylo nadřízeným úřadem Středočeského kraje zrušeno a vráceno k dalšímu řízení.⁴¹

i. Osobní působnost a vztah vůči veřejné sféře – osoba uvedená v § 2 odst. 1 zákona o střetu zájmů

Podle výše uvedeného článku § 4 odst. 1 se zákaz střetu zájmů podle tohoto ustanovení vztahuje na veřejné funkcionáře uvedené v § 2 odst. 1 zákona o střetu zájmů, mezi nimiž je pod písm.

⁴¹ https://www.mestocernosice.cz/e_download.php?file=data/multipage/editor/editor-4-56-cs_3.pdf&original=vyj%C3%A1d%C5%99en%C3%AD%20k%20podn%C4%9Btu%20TI%20-%20shrnut%C3%AD%20postupu.pdf

c) tohoto odstavce uveden i člen vlády. Andrej Babiš byl a je členem vlády a v současné době i jejím předsedou:

Po dobu, kdy platí zákon o střetu zájmů ve znění zahrnující výše uvedené ustanovení § 4a zákona o střetu zájmů, zastával Ing. Andrej Babiš následující relevantní veřejné funkce:

(i) ve vztahu k ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona o střetu zájmů:

- byl Ing. Andrej Babiš poslancem Poslanecké sněmovny v jejím 7. volebním období 2013-2017, tzn. že Ing. Andrej Babiš se nacházel z titulu funkce poslance Poslanecké sněmovny v porušení § 4a zákona o střetu zájmů v období od 01/09/2017 do konce uvedeného 7. volebního období,
- je Ing. Andrej Babiš poslancem Poslanecké sněmovny v jejím 8. volebním období 2017 (– 2021), tzn. že Ing. Andrej Babiš se nachází z titulu funkce poslance Poslanecké sněmovny v porušení § 4a zákona o střetu zájmů v období od počátku 8. Volebního období až doposud;

(ii) ve vztahu k ustanovení § 2 odst. 1 písm. c) zákona o střetu zájmů:

- Ing. Andrej Babiš je členem vlády České republiky jako její předseda, od 14/12/2017 až doposud, tzn., že Ing. Andrej Babiš se z titulu nejvyššího člena vlády nachází v porušení § 4a zákona o střetu zájmů v období od 14/12/2017 až doposud.

ii. Vztah vůči soukromé sféře – ovládání

Ovládající osobou Svěřenského fondu AB I a II je ten, kdo má faktickou možnost vykonávat rozhodující vliv ve Svěřenských fondech (postačí tedy možnost, nemusí jej skutečně vykonávat). Na základě vyvratitelných domněnek lze označit za ovládající osobu skutečného majitele, tj. zakladatele, svěřenské správce, obmyšleného a osoby oprávněné dohlížet nad správou fondů (tzv. rada protektorů). Ing. Andrej Babiš je sám či společně s dalšími osobami v rozporu s ustanovením § 4a zákona o střetu zájmů ovládající osobou Skupiny Agrofert v důsledku následujících skutečností:

(i) samotný Agrofert a.s. identifikoval a advokátka JUDr. Marianna Kuchtová doložila, že Ing. Andrej Babiš a další osoby uvedené ve Verifikačním dokumentu jsou podle slovenského práva „konečnými uživateli výhod“ vzhledem ke společnosti Agrofert a.s. a v důsledku toho též Skupině Agrofert, což se v českém právu rovná „skutečným majitelům“ (oba pojmy vyplývají z transpozice pojmu „beneficial owner“ ze směrnice AML; ta pro anglický termín „beneficial owner“ používá ve slovenském znění termín „konečný uživatel výhod“, jenž je shodný s termínem „konečný uživatel výhod“ použitým ve slovenském zákoně o registru partneru veřejného sektora a Verifikačním dokumentu; těmto termínům v českém znění směrnice AML, jakož i v českém zákoně AML odpovídá termín „skutečný majitel“), přičemž skutečný majitel je v českém, slovenském i unijním právu shodně vymezen jako „osoba či osoby s rozhodujícím vlivem“ a v českém právu – podle § 74 odst. 1 zákona o obchodních korporacích – je jako „osoba s rozhodujícím vlivem“ definována ovládající osoba;

- (ii) Ing. Andrej Babiš je jediným zakladatelem a zároveň jediným beneficentem svěřenského fondu AB private trust I AB private trust II, čímž podle § 13d odst. 2 zákona č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní naplnil definici ovládající osoby ve vztahu ke svěřenskému fondu AB private trust I AB private trust II, přičemž z pozice jediného zakladatele a jediného beneficenta jmenoval správce obou jednotlivých svěřenských fondů, což Ing. Andreji Babišovi dává nejvyšší možnou míru kontroly nad oběma fondy, neboť mu náleží dohled nad správou obou svěřenských fondů (§ 1463 odst. 1 občanského zákoníku) a správce má k němu jako k obmyšlenému povinnost loajality⁴²,
- (iii) Ing. Andrej Babiš nemůže být proti své vůli ostatními osobami zainteresovanými v obou svěřenských fondech odvolán či jinak zbaven funkce zakladatele nebo beneficenta těchto fondů, zatímco může samostatně či spolu některými dalšími osobami zainteresovanými v obou jednotlivých svěřenských fondech, odvolat či jinak zbavit funkcí správce obou fondů či zbavit funkce jakéhokoli z členů rady protektorů, a to vzhledem k:
- rodinnému příslušníkovi, jenž je členem rady protektorů jeho přímým odvoláním,
 - ostatním dvěma příslušníkům rady protektorů jednotlivých svěřenských fondů tím, že odvolání jakéhokoli z těchto dvou členů rady protektorů není možné bez souhlasu rodinného příslušníka, jenž je třetím členem obou rad protektorů a jenž je odvolatelný Ing. Andrejem Babišem, zakladatelem a beneficentem obou svěřenských fondů v jedné osobě,
- (iv) Ing. Andrej Babiš může dávat jednomu nebo oběma správcům svěřenského fondu AB private trust I či AB private trust II příkazy ohledně toho, jak jménem těchto jednotlivých svěřenských fondů vykonávat akcionářská práva ve Skupině Agrofert, neboť
- oba správce jednotlivých svěřenských fondů jako zakladatel jmenoval stejně jako jejich náhradníky,
 - oba správci musí chránit zájmy Ing. Andreje Babiše jako jediného beneficenta obou svěřenských fondů, jednat vůči němu jako beneficentovi s povinností loajality a péčí řádného hospodáře,
 - oba správci jsou závislí na Skupině Agrofert, protože v jednotlivých společnostech této skupiny uvedených výše vykonávají funkce statutárních orgánů nebo členů statutárních orgánů a zároveň velmi pravděpodobně pracují pro Skupinu Agrofert na základě dalšího typu smluvního vztahu, ať už pracovněprávního či smluvního,
 - sám nebo prostřednictvím svého vlivu na jednoho či více členů rady protektorů může docílit sám nebo společně s jedním či více členy rady protektorů jednoho či

⁴² Zima, komentář k § 1456 občanského zákoníku v Petrov, Výtisk, Beran a kol., Občanský zákoník – Komentář, C.H. Beck, 2017, str. 1437.

obou zmíněných svěřenských fondů odvolání obou správců těchto svěřenských fondů, jak je popsáno v předcházejícím bodě (iii);

- (v) Ing. Andrej Babiš jako zakladatel a beneficiant má na základě práva dohledu zákonné právo na to, aby mu správce předložil veškeré smlouvy, doklady, účty nebo jakékoli jiné informace související s výkonem funkce správy obou jednotlivých svěřenských fondů (§ 1465 odst. 2 občanského zákoníku),
- (vi) Ing. Andrej Babiš může kdykoli oba jednotlivé svěřenské fondy AB private trust I a/nebo AB private trust II najednou či v různých časových intervalech zrušit a ujmout se zpět přímého výkonu akcionářských práv ve společnosti Agrofert a.s., neboť jako jediný obmyšlený se může vzdát práva na plnění ze svěřenského fondu, čímž dojde k zániku jednoho či obou uvedených svěřenských fondů (§ 1471 občanského zákoníku).

iii. Charakter posouzení ustanovení § 4a zákona o střetu zájmů

Objektem skutkové podstaty přestupku rozumíme společenské vztahy, zájmy či hodnoty, proti kterým jednání směřuje a které jsou chráněny zákonem.⁴³ Společenskou škodlivostí lze chápat to, že může být ohrožen nebo poškozen určitý zájem společnosti.⁴⁴ V tomto případě se jedná prvotně o ohrožení zájmu společnosti na nezávislosti médií na aktérech politické soutěže a pluralitě médií a druhotně o ohrožení zájmu společnosti na férové politické soutěži.

Podle § 23 odst. 1 zákona o střetu zájmů se veřejný funkcionář s výjimkou veřejného funkcionáře uvedeného v § 2 odst. 2 písm. f) nebo g) dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 4a odst. 1 je provozovatelem rozhlasového nebo televizního vysílání nebo vydavatelem periodického tisku anebo společníkem, členem nebo ovládající osobou právnické osoby, která je provozovatelem rozhlasového nebo televizního vysílání nebo vydavatelem periodického tisku. V daném případě stačí, že ovládá, aby se dopustil přestupku, tj. aby byl ohrožen zájem daný zákonem o střetu zájmů.

iv. Dílčí závěr: porušení zákazu střetu zájmů Andrejem Babišem související s volebním procesem

Podle výpisu z obchodního rejstříku se Ing. Andrej Babiš narodil dne 2. září 1954, takže ke dni 8. března 2017 byl ve věku, kdy měl plnou způsobilost k právním i protiprávním úkonům, včetně přestupků. Z žádného dostupného média nebyla od 8. března 2017 až doposud zachycena informace, že by Ing. Andrej Babiš byl nepřičetný či že by jeho schopnost vnímat, rozpoznávat a ovládat své chování a jeho následky byla vyloučena či jakkoli omezena. Z žádného dostupného média nebyla od 3. března 2017 až doposud zachycena informace, že by Ing. Andrej Babiš vytvořil výše popsanou právní strukturu v krajní nouzi nebo nutné obraně ve smyslu, v jakém jsou oba tyto pojmy vykládány v rámci správního, příp. trestního práva. Subjektem je pachatel, který splňuje obecné zákonné znaky a svým jednáním naplnil všechny

⁴³ Důležitost subjektivní stránky vystihuje například JEMELKA, Luboš; VETEŠNÍK, Pavel. Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, s. 46, nebo rozsudek NSS ČR, č. j. 5 As 38/2005 – 71.

⁴⁴ Rozsudek NSS ČR, č. j. 8 As 17/2007 – 135.

znaky skutkové podstaty přestupku⁴⁵. Subjektem, který se dopustil přestupku porušení zákazu střetu je Ing. Andrej Babiš, nar. 2. září 1954, adresou bydliště Františka Zemana 876, 252 43 Průhonice. Subjektivní stránkou se rozumí zavinění, které u přestupku postačuje nedbalostní, není-li stanoveno, že je třeba zavinění úmyslného⁴⁶. Zavinění je úmyslné, protože výše popsanou strukturu za účelem obejití zákona o střetu zájmů vytvořil Ing. Andrej Babiš, ať už sám nebo s dalšími osobami, např. právníky, jež jsou součástí svěřenského fondu.

Ing. Andrej Babiš se nachází ve střetu zájmů ve smyslu uvedeného ustanovení, neboť ovládá skupinu společností, do níž spadají rovněž právnické osoby provozující rozhlasové a televizní vysílání a rovněž vydávající periodický tisk. Veřejný funkcionář, Ing. Andrej Babiš je osobou ovládající Svěřenské fondy, tudíž je osobou ovládající společnosti ve skupině AGROFERT, tedy i společnosti splňující charakteristiku ust. § 4 odst. 1. Prostřednictvím společností, které Andrej Babiš ovládá, ovlivňuje média za politickým účelem, a to jak přímo, tak nepřímo.

1.2. Porušení volebního zákona v důsledku porušení zákazu střetu zájmů ve vztahu k §4a

Porušení zákazu střetu zájmů uvedené v § 4a zákona o střetu zájmů může či nemusí mít vliv na politickou soutěž a výsledky voleb. Pokud by Andrej Babiš ovládal a hnutí ANO 2011 bylo propojeno pouze, například s hudebními televizními stanicemi jako je například Óčko nebo Óčko Gold, jednalo by se o porušení zákazu střetu zájmů ze strany Andreje Babiše, avšak s největší pravděpodobností by takové porušení zákona o střetu zájmů nenarušovalo politickou soutěž ani výsledky voleb. Rovněž pokud by ovládal například televizní či rozhlasovou stanicí lokálního charakteru, nemohlo by být porušení zákazu střetu zájmů natolik zásadní, aby mělo potenciál porušit volební zákon takovým způsobem, aby to mohlo mít vliv na výsledek voleb.

Události dále popsané v této sekci prokazují, že Andrej Babiš reálně ovládá média, jež jsou součástí Skupiny Agrofert, a zasahuje do nich za účelem ovlivnění politické soutěže, byť není reálně možné prokázat konkrétní ovlivňování médií ve prospěch hnutí ANO 2011 v každé volební kampani u jednotlivých typů voleb. Prokázat takové ovlivňování by bylo možné pouze na základě použití prostředků operativně-pátrací techniky, tj. odposlechy komunikačních zařízení používaných Andrejem Babišem, redaktory médií ve Skupině Agrofert a dalšími význačnými členy hnutí ANO 2011; použití takových prostředků za účelem prokázání spáchání správního deliktu vymezeného v zákoně o střetu zájmů či zákoně o volbách do Evropského parlamentu je nicméně právně, resp. ústavně, nemožné.

Podle Záleského se dostává politickým stranám příležitosti oslovovat voliče v jiných segmentech vysílání než ve volebních spotech, především ve zpravodajských a publicistických pořadech. *„Skladba, režie a dramaturgie těchto pořadů však již není v rukou politických stran, nýbrž provozovatelů příslušných rozhlasových a televizních stanic. I v této části mediálního prostoru však existují pravidla, která kladou na jednotlivá média omezení s cílem zajistit vyváženost a objektivitu. Na provozovatele všech rozhlasových i televizních stanic jsou zákonem kladeny následující dva zásadní požadavky: „Provozovatel vysílání poskytuje objektivní a vyvážené informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů. Názory nebo*

⁴⁵ Důležitost subjektivní stránky vystihuje například JEMELKA, Luboš; VETEŠNÍK, Pavel. Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, s. 46, nebo rozsudek NSS ČR, č. j. 5 As 38/2005 – 71.

⁴⁶ Důležitost subjektivní stránky vystihuje například JEMELKA, Luboš; VETEŠNÍK, Pavel. Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, s. 46, nebo rozsudek NSS ČR, č. j. 5 As 38/2005 – 71.

*hodnotící komentáře musí být odděleny od informací zpravodajského charakteru.*⁴⁷ a „Provozovatel vysílání je povinen zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivit a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě.“^{48, 49}.

Uvedené premisy jsou však v médiích Skupiny ANO zcela obcházeny a nic není dále od pravdy, než že zcela nepokrytě manipulují s informacemi, jež předkládají čtenářům ve prospěch Andreje Babiše, hnutí ANO 2011 a jeho kandidátů. Z nedávno minulých skutečností lze prokázat:

- (a) obecné politické ovlivňování médií náležejících do Skupiny Agrofert skutečným majitelem Andrejem Babišem v jeho prospěch a ve prospěch hnutí ANO 2011;
- (b) přímé použití ovládaných médií pro zamýšlenou potenciální politickou likvidaci jeho politických konkurentů.

a. Obecné politické ovlivňování médií ovládaných skutečným majitelem Andrejem Babišem v jeho prospěch a ve prospěch hnutí ANO 2011

Přímým důkazem ovlivňování médií ovládaných skutečným majitelem Andrejem Babišem v jeho prospěch a ve prospěch hnutí ANO 2011 byl případ článku o tzv. Mezinárodním dětském kříži, kdy asistentka Andreje Babiše odeslala do redakce Lidových novin (LN) text, který podporoval stanovisko Andreje Babiše v otázce syrských sirotků. Redakci Lidových novin po tomto skandálu opustili dlouholetí redaktori Petra Procházková, Ivana Milenkovičová, Milan Rokos a fejetonista Martin C. Putna. Podle Procházkové byl v této kauze problémem samotný fakt, že do redakce Lidových novin přišel z úřadu vlády text, který se nevztahuje k samotné činnosti kabinetu⁵⁰; vedení novin ji podle jejích slov nedokáže ochránit redaktory před vlivem premiéra Andreje Babiše⁵¹.

Rovněž podle vyjádření Jana Novotného, ex-redaktora MF Dnes, Andrej Babiš svá média ovlivňoval.

Během posledních týdnů, kdy jsem ještě v MF DNES pracoval, se mi šéfredaktor Plesl sám přiznal k tomu, že můj text s majitelem novin Babišem konzultoval. Jednalo se o text o hnutí ANO, který se Babišovi nelíbil. Sám mi dokonce několikrát volal a svůj nesouhlas s obsahem mých textů sdělil.

⁴⁷ Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, § 31 odst. 2.

⁴⁸ Ibid., odst. 3.

⁴⁹ Záleský, D., Judikatura ve věcech volebních, Diplomová práce, Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2016, str. 70.

⁵⁰https://www.lidovky.cz/domov/babis-povazuje-zaslani-textu-do-lidovych-novin-za-chybu.A180926_195330_ln_domov_ele

⁵¹ <https://echo24.cz/a/SG5mU/boure-v-lidovych-novinach-po-clanku-zaslanem-babistem-konci-redaktorka-prochazkova>

Vzhledem k této zkušenosti i k svědectví lidí, kteří v MF DNES i nadále pracují a snaží se v těžkých podmínkách dělat nezávislou žurnalistiku, jsem přesvědčen o tom, že vedení novin, konkrétně šéfredaktor Plesl a manažer Nachtigall, o skutečné roli svého „speciálního“ redaktora Přibila vědělo. A že vědělo i o jeho kontaktech s Babišem.

V této kauze jde o pověst a legitimitu české seriózní žurnalistiky, kterou tento stát právě teď nutně potřebuje. (6. 5. 2017)⁵²

Lidové noviny a MF Dnes již v minulosti mnohokrát čelily podezření, že píšou texty na politickou objednávku – ať už šlo o kauzy vytažované na představitele sociální demokracie, největšího rivala hnutí ANO, nebo na členy vládního hnutí ANO, kteří posléze „byli odejiti“ (např. ministryně Helena Válková nebo Karla Šlechtová).

První signál o tom, že si Andrej Babiš si média pořídil proto, aby sloužila jeho politickým a mocenským zájmům dokládá telefonický hovor s tehdejším redaktorem Lidových novin Janem Kálalem. Konflikt se odehrál 27. června 2013, tedy několik dní poté, co oznámil nákup vydavatelství Mafra. Babiš si tehdy nevybíravě stěžoval, že deník Lidové noviny nenapsal o jeho tiskové konferenci a dožadoval se vysvětlení⁵³.

b. Přímé použití ovládaných médií pro zamýšlenou potenciální politickou likvidaci jeho politických konkurentů

Další důkaz, že Andrej Babiš ovlivňuje svá média, přinesl tajně pořízený zvukový záznam, na kterém s redaktorem MF Dnes Markem Přibilem probírá strategii publikování kompromitujících textů na své politické soupeře především z ČSSD⁵⁴.

Na první nahrávce – zveřejněné v rámci kauzy Julius Šuman dne 1. května 2017 - se Babiš nelichotivě vyjadřuje o členech tehdejší vlády, o některých novinářích nebo zaměstnancích skupiny Agrofert. Na další nahrávce hovoří Andrej Babiš s Markem Přibilem: *„Řekněte Nachtigallovi, že jsem včera seděl se (dřívějším jihočeským hejtmanem Jiřím) Zimolou. A já jsem si myslel, že Zeman vyprovodí toho Chovance a že Zimola bude hvězda proti Sobotkovi, ale bohužel to vypadá, že... Já jsem mu tvrdil, že Chovanec je otrok Sobotky a že hraje na Zemana jen hry, ale on že ne. Ale bohužel to vypadá, že oni jsou spolu. Tak teď je otázka, jestli ty vaše věci, jestli s tím nepočkat až na parlamentní volby.“*

Podle vyjádření Martina Bibena, exreportéra MF DNES *Babiš a vedení MF DNES o Přibilově roli věděli.*

„Sepsat osobní výpověď popisující vnitřní situaci v Mladé frontě Dnes, konkurenčním podniku, ve které jsem ještě před více než rokem pracoval, je po českého novináře nezvyklé. Vede mě k tomu mimořádnost situace a vysvětlení, které v případě setkávání šéfa ANO a tehdejšího majitele MF DNES Andreje Babiše s jeho redaktorem Markem Přibilem oficiálně zaznívá. Babiš i vedení listu totiž podle zkušeností, které jsem jako člen reportérského oddělení tohoto

⁵² <https://hlidacipes.org/kdo-je-marek-pribil-z-babisovy-nahravky-nekolikrat-ze-lzi-usvedceny-novinar-muz-na-cernou-praci/>

⁵³ <https://echo24.cz/a/SG5mU/boure-v-lidovych-novinach-po-clanku-zaslanem-babisem-konci-redaktorka-prochazkova>

⁵⁴ <https://echo24.cz/a/SG5mU/boure-v-lidovych-novinach-po-clanku-zaslanem-babisem-konci-redaktorka-prochazkova>

listu a Přibilův kolega učinil, v tomto zcela výjimečném případě, dotýkajícím se věrohodnosti české žurnalistiky, neříkají pravdu. Je skoro nemožné, aby Přibilovy kontakty s Babišem byly minimálně nejužšímu vedení MF DNES neznámé. Samotný Babiš už přiznal, že se s Přibilem setkával. Že by to majitel listu dělal zcela inkognito, bez vědomí lidí, které do vedení listu dosadil, je velmi nepravděpodobné.

Pro to, že role Přibila byla vedení známá, však hovoří daleko silnější indicie. Bývalého redaktora Týdne, který do MF DNES nastoupil v únoru roku 2015, přivedl do MF DNES jeho bývalý nadřízený z časopisu Týden a člen představenstva Mafry a ředitel rozvoje František Nachtigall. Právě ten Nachtigall, kterého Babiš i Přibil na záznamu několikrát jmenují a je jasné, že právě on je člověkem, který má mít podle Babiše o věci přehled a kterého měl Přibil informovat.

Přibilovo působení v MF DNES bylo navíc mírně řečeno velmi nestandardní od samého začátku. Nastoupil původně do reportérského oddělení, odkud byl ale po řadě rozporů se svými bezprostředními nadřízenými už v létě přesunut mezi komentátory. I přesto, že jeho texty, velmi často namířené proti ČSSD, byly podle jeho šéfů obvykle mizerně vyzdrojované, neměly jasnou strukturu a budily podezření, že vznikly na čísi objednávku. Pro editory pak byly jeho práce postrachem a občas je dokonce odmítali vydávat. Přesto byl redaktor nepochopitelně zařazen mezi redakční elitu, jakou komentátoři bývají a spadl tak přímo do gesce šéfredaktora Jaroslava Plesla a Františka Nachtigalla.

Například v květnu 2015, ještě během Přibilova působení v reportérském oddělení, vznikl spor mezi jeho tehdejší šéfem a Přibilem ohledně textu o problémech ministra školství Chládky se ženami. Vedoucí reportérů tehdy článek dával Přibilovi několikrát k dopracování. Materiál vyšel až po několika týdnech vzrušených debat a odkladů. Spory mezi šéfy reportérského týmu, vedoucím zpravodajství a na druhé straně nejvyšším vedením MF DNES, představovaným především Nachtigallem a Pleslem, budily i některé další Přibilovy objevy. Někdy nakonec nebyly publikované, jindy, jako třeba materiály o Sobotkově příteli, právníkovi Pokorném, či o Sobotkovými lidmi levně zakoupeném hotelu v Krkonoších, se zveřejnění dočkaly. Podle webu Neolivní.cz byl Přibil i jedním z těch, které policie šetřila kvůli fotomontážím s nahou dívkou, která měla diskreditovat ministra vnitra Chovance.

O zvláštním postavení Přibila, o kterém se začalo velmi brzy v redakci otevřeně říkat, že právě on je tím, kdo za Nachtigallova souhlasu zastupuje Babišovy zájmy, vypovídá i četnost jeho textů. Zvláště v posledním roce už publikoval v drtivé většině jen krátké komentáře, v počtu jeden, nejvýše dva týdně. Takové „vytížení“ české deníky svým redaktorům trpí jen velmi zřídka a po velmi omezenou dobu. Je skutečně zvláštní, proč právě MF DNES, která byla vždy známá vysokými nároky na své lidi, u jednoho z nich tolerovala po více než dva roky jeho působení velmi nízký výkon i kvalitu.

Domnívám se proto, že když vydavatel MF DNES, společnost Mafra, oznámila, že redaktora Marka Přibila okamžitě propouští, protože jako novinář selhal, je to pokrytecké. Stejně jako tvrzení o pouhém individuálním prohřešku. Jistě, Přibil selhal. Ale v příběhu je jeho role jen okrajová. On byl jen pěšákem, malým článkem, který mohl existovat právě proto, že mu to systém umožnil. Takoví se najdou vždycky.

Případ nicméně vypovídá i o zdravém duchu, který v MF DNES díky poctivým a kvalitním novinářům, kteří tam dodnes působí, přežívá a který zamezil daleko větší škodě. Bohužel spíše navzdory jejímu majiteli, vydavateli a minimálně části vedení. (5. 5. 2017)⁵⁵

2. Kauzální nexus: PORUŠENÍ POCTIVOSTI VOLEBNÍ KAMPANĚ V DŮSLEDKU PORUŠENÍ ZÁJMŮ NA OCHRANU MÉDIÍ CHRÁNĚNÝCH ZÁKONEM O STŘETU ZÁJMŮ SOUVISEJÍCÍCH S VOLBAMI S VLIVEM NA VOLEBNÍ VÝSLEDEK

Pokud jde o ohrožení zájmu společnosti na nezávislosti médií na aktérech politické soutěže a pluralitě médií, demokratická společnost má zájem na nezávislosti médií na aktérech politické soutěže a pluralitě médií, aby mohla nezávisle srovnávat chování, politickou nabídku či činy politických stran, hnutí a jejich představitelů. Pokud je tato nezávislost či pluralita ohrožena, k většině občanů se nedostanou informace o celistvém chování či politické nabídce či činech politických aktérech, pokud možno, v nestranném světle.

Dostanou se k nim v takové situaci pouze informace ve značné míře zkreslené, a to ve prospěch veřejného funkcionáře, jenž taková média ovládá, nebo ve prospěch strany, jež řídí, či osob, jež jsou členy takové strany, a naopak v neprospěch stran opozičních. Co se týče zájmu společnosti na férové politické soutěži média určují veřejné mínění společnosti, včetně mínění politického. Díky ovládnutí médií mohou aktéři politické soutěže ohrožovat její férovost, jež je jednou ze základních nezměnitelných hodnot ústavního právního řádu se supra-ústavní dimenzí.

Vzato z opačného pohledu, utváření politického názoru u občanů, který u nich vyústí v preferenci toho či onoho kandidujícího subjektu, který ve volbách, včetně voleb do Evropského parlamentu, nakonec zvolí volebního názoru je dlouhodobé, není omezeno pouze na kampaň. Utváření politického názoru u občanů není nutně racionální, velmi často je iracionální a v důsledku toho ho lze různými marketingovými prostředky ovlivnit, například zamlčováním nepříjemných informací pro danou stranu, zvýrazňováním negativních informací o politických konkurentech, matení veřejnosti tím, že tištěná média náležející do Skupiny Agrofert neuvádějí, že jde de facto o tzv. stranický tisk politického hnutí ANO 2011, neboť právnické osoby vydávající uvedená tištěná média jsou propojena přes svého skutečného majitele s tímto hnutím a podřízena jednotnému řízení z jeho strany.

Účelem ochrany chráněných zájmů pomocí zákazu střetu zájmů obsaženém v zákoně o střetu zájmů je v konečném důsledku, kromě jiného, ochrana demokratických voleb. Politická strana ANO a/nebo její kandidáti mají nicméně privilegovaný přístup k médiím, která formují veřejné mínění voličů, zejména ve volebních nebo předvolebních časech, jelikož Agrofert Group a Andrej Babiš ovládají klíčové noviny (Mladá fronta DNES a Lidové noviny); taková privilegovaná kontrola médií vedoucím politikem je v rozporu se zákonem o zákazu střetu zájmů, ale tato česká pravidla jsou v podstatě nevymahatelná, neboť český orgán, který je

⁵⁵ <https://hlidacipes.org/kdo-je-marek-pribil-z-babisovy-nahravky-nekolikrat-ze-lzi-usvedceny-novinar-muz-na-cernou-praci/>

dozorovým orgánem, není schopen za takovéto porušení uvalit nepříznivé sankce nebo uložit Andreji Babišovi a / nebo skupině Agrofert, aby se vzdali kontroly nad těmito médii⁵⁶.

Následkem protiprávního jednání Andreje Babiše popsaného výše spočívajícího v ovládnutí provozovatelů rozhlasového a televizního vysílání a vydavatelů periodického tisku v pozici veřejného funkcionáře, jemuž je takové ovládnutí zakázáno, je možnost z jeho strany určovat přímo či nepřímo obsah sdělení, jež uvedená média přináší občanům tak, aby:

- (i) zvýrazňoval pozitivní stránky či úspěchy jeho osoby, Skupiny Agrofert, hnutí ANO, osob z hnutí ANO či úřadů řízených osobami z hnutí ANO a upozadřoval negativní stránky, neúspěchy či kauzy těchto subjektů či je zcela zamlčoval, a naopak
- (ii) zvýrazňoval negativní stránky, neúspěchy či kauzy subjektů jiných než uvedených v předchozím bodě (i), jež nesdílejí jeho pohled na realitu či jeho osobní, obchodní či politické zájmy a upozadřoval pozitivní stránky těchto subjektů či je zcela zamlčoval, případně
- (iii) Andrej Babiš likvidoval prostřednictvím takto jím ovládaných médií své politické konkurenty, jak se například ukázalo v roce 2017 v kauze „Přibíl“⁵⁷, jež dala podnět k projednávání otázky svobody médií v Parlamentu České republiky⁵⁸ a i v Evropském parlamentu⁵⁹.

Smyslem ovládnutí médií Andrejem Babišem je ovlivnit politickou soutěž v České republice a volby, včetně voleb do Evropského parlamentu tak, aby jím kontrolované hnutí ANO a Ing. Andrej Babiš měly, pokud možno co nejdéle, vedoucí politickou úlohu ve státě, zejména pak, aby mohly ovládat veřejné úřady, jež by mohly prostřednictvím veřejných zakázek a dotací dále zvyšovat hospodářskou a politickou sílu Skupiny Agrofert a Ing. Andreje Babiše.

3. Zásadní intenzita: ZÁSADNÍ INTENZITA PORUŠENÍ ČESTNOSTI A POCTIVOSTI MEDIÁLNÍ VOLEBNÍ KAMPAŇ VE VZTAHU K VÝSLEDKU VOLEB

Intenzita porušení čestnosti a poctivosti mediální volební kampaně ve vztahu k výsledku voleb do Evropského parlamentu je zásadní minimálně ze tří důvodů.

Za prvé, porušování čestnosti a poctivosti mediální volební kampaně Andrejem Babišem s dopadem na média Skupiny Agrofert činěné ve prospěch hnutí ANO 2011 je dlouhodobé a cílené. Skupina Agrofert na podzim roku 2018 přes správní řízení s Andrejem Babišem ohledně jeho střetu zájmů provedla další akvizice na mediálním trhu, když koupila skupinu Bauer media a rozšířila tak své mediální portfolio o řadu dalších titulů⁶⁰. Účinnost porušování zákazu střetu zájmů se Andreji Babišovi a hnutí ANO 2011 dlouhodobě vyplácí, neboť – rovněž díky němu

⁵⁶ https://www.mestocernosice.cz/e_download.php?file=data/multipage/editor/editor-4-56-cs_3.pdf&original=vyj%C3%A1d%C5%99en%C3%AD%20k%20podn%C4%9Btu%20TI%20-%20shrnut%C3%AD%20postupu.pdf

⁵⁷ Viz např. <https://hlidacipes.org/kdo-je-marek-pribil-z-babisovy-nahravky-nekolikrat-ze-lzi-usvedceny-novinar-muz-na-cernou-praci/>

⁵⁸ Viz např. <https://www.e15.cz/volby/volby-2017/babis-s-novinarem-pribilem-zamiri-pred-snemovni-komisi-budou-odpovidat-v-kauze-odposlechu-1335169>

⁵⁹ Viz např. <https://echo24.cz/a/wm6Lw/babis-zneuziva-media-zaznelo-v-euoparlamentu>

⁶⁰ <https://hlidacipes.org/babis-posiluje-vliv-v-mediich-mafra-kupuje-volnocasove-casopisy-z-bauer-media/>

– vyhrálo toto hnutí již šesté volby za sebou, přičemž sám Andrej Babiš prohlašuje, že „nikdy neodstoupí, necht’ si to všichni zapamatují“⁶¹.

Za druhé, intenzita porušování čestnosti a poctivosti volební kampaně Andrejem Babišem s dopadem na média ve Skupině Agrofert, z něhož těží hnutí ANO 2011, eliminuje samou podstatu voleb jako prostředku demokratické kontroly zajištěné střídáním stran ve vládě a v opozici. V důsledku porušování zákona o střetu zájmu tak zásadní intenzitou existuje na současné české politické scéně nezdravá dominance jedné politické strany s privilegovaným přístupem k financování a médiím, což má za následek náhlé zastavení pravidelných změn vládnoucích stran / koalic u moci v ČR⁶² (což je naopak pro demokracii zdravé); tato pravidelná změna vládnoucích stran / koalic po volbách byla nahrazena dominancí jedné politické strany ANO kontrolované Andrejem Babišem, která bez ohledu na to, co se stane, vyhraje 30% ve volbách do Poslanecké sněmovny a 20% ve volbách do Evropského parlamentu (vzhledem k popsané kontrole médií, jsou voliči velmi málo informováni o skandálech ze strany ANO, ale převážně jsou jim poskytovány informace o skandálech opozičních stran a před volbami může ANO provést díky svému kvazi-neomezenému rozpočtu tak obrovskou „mediální masáž“ méně informovaných voličů, které strana ANO vždy získá, tj. výše zmíněných 30% / 20% hlasů, s nimiž tyto volby snadno vyhraje). Toto potvrdil Andrej Babiš ve svém projevu v Poslanecké sněmovně.

Konečně za třetí, vysokou intenzitu porušení čestnosti a poctivosti mediální kampaně dokazuje i to, dopad výše popsaného zneužívání médií ve Skupině Agrofert pro útoky na politické konkurenty přesáhl hranice České republiky, když dne 30. května 2017 musel být projednáván na plenárním zasedání Evropského parlamentu poté, co byl diskutován ve Výboru pro občanské svobody Evropského parlamentu⁶³.

Na základě výše uvedeného, lze dovodit, že bez popsané dlouhodobé, cílené a rozsáhlé mediální manipulace občanů médií propojenými s hnutím ANO 2011 ve prospěch tohoto hnutí, by toto hnutí nedosáhlo ve volbách do Evropského parlamentu, tak vysokého výsledku, jakého dosáhlo - i když je obtížné, ne-li zcela nemožné odhadnout, přesně o kolik procent by byl výsledek voleb do Evropského parlamentu vzhledem ke kandidátům hnutí ANO 2011 horší, kdyby k uvedené mediální manipulaci nedocházelo.

⁶¹ https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/capi-hnizdo-kauza-andrej-babis-premier-2018-vlada_1811160759_ako

⁶² Jak Andrej Babiš uvedl ve svém projevu v Poslanecké sněmovně dne 4.6.2019, hnutí ANO 2011 vyhrálo za sebou šest posledních voleb.

⁶³ <http://www.europarl.europa.eu/news/en/agenda/briefing/2017-05-31/1/freedom-of-czech-media-under-scrutiny>

E. NEČESTNOST A NEPOCTIVOST NEMEDIÁLNÍ ČÁSTI KAMPANĚ

1. Porušení právních předpisů: PORUŠENÍ ZÁKONA a NAŘÍZENÍ EU S VLIVEM NA ČESTNOST A POCTIVOST VOLEBNÍ KAMPANĚ A NA VÝSLEDEK VOLBY KANDIDÁTŮ REGISTROVANÝCH NA KANDIDÁTNÍ LISTINĚ PODANÉ POLITICKÝM Hnutí ANO 2011

Sám Andrej Babiš je hlavním mediálním představitelem hnutí ANO 2011. Bez něho a bez finančního zázemí Skupiny Agrofert 2011 by toto hnutí mohlo jen velmi obtížně přitahovat voliče a být politicky úspěšné. Krom toho, Andrej Babiš vlastní většinu mediálních symbolů hnutí ANO (brand).⁶⁴

1.1. Porušení zákazu střetu zájmů

a. *Střet zájmů Andreje Babiše ve vztahu k unijnímu rozpočtu podle čl. 61 Finančního nařízení*

Pro účely této právní analýzy vychází navrhovatel z definice střetu zájmů tak, jak ji upravuje Finanční nařízení⁶⁵ v čl. 61 (účinný od 2. 8. 2018):

1. Účastníci finančních operací ve smyslu kapitoly 4 této hlavy a jiné osoby, včetně vnitrostátních orgánů na všech úrovních, podílející se na plnění rozpočtu v přímém, nepřímém a sdíleném řízení, včetně přípravy na tuto činnost, na auditu nebo na kontrole, se zdrží jakéhokoli jednání, jež by mohlo uvést jejich zájmy do střetu se zájmy Unie. Přijmou rovněž vhodná opatření, která u funkcí v rámci jejich odpovědnosti zamezí vzniku střetu zájmů a která řeší situace, jež lze objektivně vnímat jako střet zájmů.

2. Případné riziko střetu zájmů týkající se zaměstnance vnitrostátního orgánu přednese tento zaměstnanec svému přímému nadřízenému. Případné riziko střetu zájmů týkající se zaměstnance, na něhož se vztahuje služební řád, přednese tento zaměstnanec příslušné pověřené schvalující osobě. Příslušný přímý nadřízený nebo pověřená schvalující osoba písemně potvrdí, zda střet zájmů existuje. Je-li zjištěn střet zájmů, zajistí orgán oprávněný ke jmenování nebo příslušný vnitrostátní orgán, aby dotčený zaměstnanec ukončil veškerou činnost v dané věci. Příslušná pověřená schvalující osoba nebo příslušný vnitrostátní orgán zajistí, aby byly učiněny veškeré další vhodné kroky v souladu s platným právem.

3. Pro účely odstavce 1 ke střetu zájmů dochází, je-li z rodinných důvodů, z důvodů citových vazeb, z důvodů politické nebo národní spřízněnosti, z důvodů hospodářského zájmu nebo z důvodů jiného přímého či nepřímého osobního zájmu ohrožen nestranný a objektivní výkon funkcí účastníka finančních operací nebo jiné osoby podle odstavce 1.

⁶⁴ "Majitel strany Babiš. Vlastní i značku ANO", časopis Reportér, číslo 35, červenec 2017, str. 30 -34.

⁶⁵ Nařízení je právním aktem Unie, přímo použitelné, tudíž vede k přednosti práva Unie před právem členského státu.

Jednání, které může představovat střet zájmů ve smyslu shora uvedeného čl. 61, resp. čl. 57původního finančního nařízení, účinného do 1. 8. 2018⁶⁶, upravuje čl. 32 prováděcího nařízení Komise a charakterizuje jej následovně:⁶⁷

- a) poskytnutí sobě nebo jinému neoprávněných přímých nebo nepřímých výhod,
 - b) odmítnutí poskytnout příjemci práva nebo výhody, na něž má nárok,
 - c) nepřípustná nebo zneužívající jednání nebo opomenutí uskutečnit nezbytná jednání,
- a to vždy osobou podílející se na plnění rozpočtu.⁶⁸

Vedle níže uvedené argumentace v bodech (i) – (vi) předkladatel odkazuje rovněž na stanovisko Právního servisu Evropské komise z 19. listopadu 2018, s jehož argumenty plně souhlasí.

i. Osobní působnost čl. 61 Finančního nařízení

Obsah pojmu střet zájmů u osob podílejících se na plnění rozpočtu v kontextu komunitárního práva, resp. nového finančního nařízení má tentýž významový rámec, jako střet zájmů v případě veřejných funkcionářů tak, jak jej upravuje zákon o střetu zájmů. Definice střetu zájmů se nicméně obecně různí v rámci členských států, byť ve své podstatě **jednotně vystihují konflikt soukromého zájmu konkrétního veřejného činitele s veřejným zájmem, případně konflikt více veřejných zájmů** u jedné osoby.

ii. Přímý i nepřímý ekonomický a rodinný zájem

Andrej Babiš je osobou s rodinným, citovým, hospodářským či jiným přímým či nepřímým osobním zájmem na Skupině Agrofert, neboť:

- (a) je označen za skutečného majitele společnosti Agrofert a.s., spolu s ostatními osobami, na výpisu ze slovenského rejstříku společnosti Agrofert a.s., v důsledku čehož musí být rovněž skutečným majitelem dceřiných společností Agrofert a.s., případně dalších propojených osob,
- (b) je ovládající osobou, spolu s ostatními osobami, Skupiny Agrofert, jako jediný zakladatel a jediný beneficiant svěrenských fondů AB private trust I a AB private trust II, jež jsou společně 100 % přímými vlastníky společnosti Agrofert a.s. a jeho dceřiných společností, případně dalších propojených osob, přičemž směrnice 2011/16 označuje zakladatele a beneficianta jako ovládající osobu,

⁶⁶ Nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 Evropského parlamentu a Rady ze dne 25. října 2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie a o zrušení nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002

⁶⁷ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 1268/2012 ze dne 29. října 2012 o prováděcích pravidlech k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie

⁶⁸ „Rozpočet“ dle nového finančního nařízení představuje *nástroj, jímž se pro každý rozpočtový rok stanovují a schvalují veškeré příjmy a výdaje, které se pro Unii považují za nezbytné* (čl. 2, písm. c).

- (c) je osobou s rozhodujícím vlivem (kontrolou) ve svěřenských fondech AB private trust I a AB private trust II, jež jsou dohromady 100 % přímými vlastníky společnosti Agrofert a.s. a jeho dceřiných společností, případně dalších propojených osob, protože:
- (i) účelem fondů je správa akcionářských práv a ochrana zájmů Andreje Babiše, přičemž svěřenští správci těchto dvou svěřenských fondů musejí jednat v zájmu Andreje Babiše jako jediného beneficianta těchto svěřenských fondů a s povinností loajality a péče řádného hospodáře vůči jeho osobě, aby svou činností uvedený účel obou svěřenských fondů naplnili,
 - (ii) jako jediný beneficiant těchto dvou svěřenských fondů je jediným příjemcem výnosů z těchto fondů, tj. zisků Skupiny Agrofert vyplacených do těchto dvou svěřenských fondů,
 - (iii) díky svému oprávnění jako beneficianta může kdykoli oba uvedené svěřenské fondy zrušit a vrátit svá akcionářská práva ke společnosti Agrofert a.s. do své přímé držby, jakož i strukturu rady protektorů obou těchto fondů, kdy prostřednictvím své ženy Moniky Babišové má rozhodující vliv v radě protektorů a na svěřenské správce těchto svěřenských fondů.

iii. Podíl Andreje Babiše jako premiéra na implementaci unijního rozpočtu

Předsedou vlády České republiky je Ing. Andrej Babiš. Úloha předsedy vlády je obecně upravena ústavním zákonem – Ústavou České republiky v čl. 77. Dle odst. 1 tohoto článku: *„Předseda vlády organizuje činnost vlády, řídí její schůze, vystupuje jejím jménem a vykonává další činnosti, které jsou mu svěřeny Ústavou nebo jinými zákony. Stejně jako jednotliví ministři, i předseda vlády je jejím členem. Výkon funkce člena vlády je zároveň výkonem veřejné funkce.“*

Ačkoli vláda rozhoduje ve sboru, její předseda určuje směřování politiky. Ing. Andrej Babiš je osobou, jež je nadána nejvyšší exekutivní mocí v České republice. Ústava svěřuje vládě mj. vypracování a předložení zákona o státním rozpočtu. Předseda vlády stojí v jejím čele a má zcela logicky reálný vliv na její fungování. Kromě pravomocí předsedy vlády, které jsou mu svěřeny přímo Ústavou, má reálný vliv rovněž na tvorbu rozpočtu, v jehož rámci se stanoví priority vlády, mj. i v oblasti ESIF. Vláda schvaluje vymezení programů a Dohodu o partnerství pro dané programové období.

Je to pouze vláda, která má v této oblasti právo zákonodárné iniciativy (viz čl. 41 Ústavy). Ustanovení § 8 zákona o rozpočtových pravidlech upravuje proceduru vypracování návrhu státního rozpočtu. Státní rozpočet patří mezi stěžejní nástroje, jimiž je autoritativně ovlivňována činnost vlády a veřejné správy vůbec, protože vyjadřuje „finanční vztahy, které zabezpečují financování některých funkcí státu v rozpočtovém roce“ (§ 5 odst. 1 zákona o rozpočtových pravidlech).

Státní rozpočet obsahuje očekávané příjmy, jakož i odhadované výdaje v rozpočtovém roce a financující položky (pokud jde o jeho příjmy i o jeho výdaje). Jakožto souhrn finančních dokumentů státní rozpočet zahrnuje zákon o státním rozpočtu, rozpis ukazatelů státního rozpočtu, podrobné rozpočty organizačních složek státu a změny těchto dokumentů (§ 5 odst. 3 zákona o státním rozpočtu). Uvedený zákon v § 18 odst. 10 dále stanoví, že rozdělení finančních prostředků Evropských strukturálních a investičních fondů v oblasti hospodářské,

sociální a územní soudržnosti mezi operačními programy a návrhy případných změn platného rozdělení finančních prostředků schvaluje vláda na návrh Ministerstva po předchozím projednání s Radou ESIF.

S ohledem na shora uvedené není pochyb o tom, že vláda se podílí na plnění rozpočtu. Předseda vlády je jejím členem, tudíž i on se podílí na plnění rozpočtu. Kdyby bylo možné říci, že se předseda vlády nepodílí na plnění rozpočtu, potom by bylo možné říci, že se v České republice nikdo nepodílí na plnění rozpočtu, ad absurdum, pokud bychom tvrdili, že předseda vlády se nepodílí na plnění rozpočtu, potom by bylo lze říci, že se nepodílí na ničem, co spadá do oblasti výkonné (exekutivní) moci.

Předseda vlády, který má rozsáhlý vliv neb předsedá nejvyššímu exekutivnímu orgánu v České republice, je veřejným funkcionářem a vyvíjí zároveň v různých oblastech státní správy na různých jejích úrovních vliv, například i prostřednictvím osob mu podřízených vliv.

Andrej Babiš, předseda vlády České republiky, je ve střetu zájmu ve vztahu ke Skupině Agrofert, jež získává finanční prostředky z rozpočtu EU v různých formách, **vzhledem k čl. 61 nařízení (EU) č. 2018/1046**, jenž vstoupil v účinnost dne 2. srpna 2018. Ten zakazuje účast na implementaci evropského rozpočtu, neboť Andrej Babiš se podílí na plnění evropského rozpočtu, například díky možnosti ovlivnit závěry Auditního orgánu, jedná-li se o Skupinu Agrofert, jako například v případě auditní zprávy Auditního orgánu z roku 2016 v případě Čapího hnízda, kdy Auditní orgán nejen porušil mezinárodní auditní standardy, ale rovněž učinil opačné závěry (ve prospěch Andreje Babiše a některých společností Skupiny Agrofert)⁶⁹ než auditoři unijního úřadu OLAF v jejich pozdější zprávě z roku 2017⁷⁰ (v neprospěch Andreje Babiše a některých společností Skupiny Agrofert).

Rovněž může ovlivnit závěry kontrolních orgánů finanční správy, jedná-li se o Skupinu Agrofert, jako například v případě speciálního a zcela nestandardního zpětného vymáhání neoprávněně vyplacené dotace v případě Čapího hnízda⁷¹.

iv. Podíl Andreje Babiše jako premiéra na přípravě unijního rozpočtu

Andrej Babiš, předseda vlády České republiky, je ve střetu zájmu ve vztahu ke Skupině Agrofert, jež získává finanční prostředky z rozpočtu EU v různých formách, **vzhledem k čl. 61 nařízení (EU) č. 2018/1046**, jenž vstoupil v účinnost dne 2. srpna 2018, který zakazuje účast na implementaci evropského rozpočtu, včetně jeho přípravy, neboť ve světle odst. 1 čl. 61 Finančního nařízení, Andrej Babiš je jako předseda vlády České republiky osobou, na kterou se vztahuje zákaz střetu zájmů, neboť je vnitrostátním orgánem České republiky, a z titulu předsedy vlády a jeho formálních či neformálních mocenských oprávnění vůči odpovědným ministrům a vedoucím osobám dalších státních či veřejných úřadů obdobné či nižší úrovně než

⁶⁹ Viz kritická analýza zprávy Auditního orgánu v případě Čapího hnízda:

<https://goodgovernance.cz/2017/05/30/quality-review-of-the-audit-engagement-of-the-project-stork-nest-farm-carried-out-by-the-audit-authority-ministry-of-finance/>
and at <https://goodgovernance.cz/2017/08/18/failure-of-the-control-system-of-the-european-commission-in-providing-subsidies-in-the-czech-republic/>

⁷⁰ Available for example at: <https://echo24.cz/a/SpmXy/kauza-babisova-capiho-hnizda--utajovana-zprava-olaf-je-kompletne-venku>

⁷¹ Viz kritická analýza zprávy Auditního orgánu v případě Čapího hnízda:

<https://goodgovernance.cz/2017/05/30/quality-review-of-the-audit-engagement-of-the-project-stork-nest-farm-carried-out-by-the-audit-authority-ministry-of-finance/>
and at <https://goodgovernance.cz/2017/08/18/failure-of-the-control-system-of-the-european-commission-in-providing-subsidies-in-the-czech-republic/>

jsou ministerstva, které veřejná funkce předsedy vlády obnáší, se podílí na přípravě evropského rozpočtu, například díky možnosti účastnit se jednání Evropské rady určující priority a výši rozpočtu EU a částí rozpočtu EU.

Krom toho může jako předseda vlády určovat či spoluurčovat národní priority pro projekty, jež budou později spolufinancovány z finančních prostředků EU na plnění evropského rozpočtu: příkladem může být dokument zvaný Andrejem Babišem jako „národní investiční plán“, od něž se má odvíjet budoucí výše a struktura státního rozpočtu, jenž ovšem odmítá zveřejnit a považuje ho za své „osobní know-how.“⁷²

v. Charakter posouzení zákona o střetu zájmů

Podle dosavadní judikatury Soudního dvora Evropské unie *střet zájmů představuje objektivně sám o sobě vážné narušení, aniž by bylo k jeho kvalifikaci třeba zohledňovat úmysly zúčastněných stran a jejich dobrou víru.*⁷³ Z toho vyplývá, že střet zájmů nastává v tom okamžiku, kdy se objektivně může střetnout soukromý s veřejným zájmem u téže osoby naplňující charakteristiku osob (či orgánů) nového finančního nařízení, které se mají *zdržet jakéhokoli jednání, jež by mohlo uvést jejich zájmy do střetu se zájmy Unie.* Je zcela irelevantní tvrzení, že ke střetu zájmu nedošlo. Bohatě postačí, pokud existuje potenciální možnost jednání na straně osoby podílející se na plnění rozpočtu Unie, které by mohlo uvést její zájmy do střetu se zájmy Unie.

Podle dosavadní judikatury Soudního dvora Evropské unie *střet zájmů představuje objektivně sám o sobě vážné narušení, aniž by bylo k jeho kvalifikaci třeba zohledňovat úmysly zúčastněných stran a jejich dobrou víru.* Z toho vyplývá, že střet zájmů nastává v tom okamžiku, kdy se objektivně může střetnout soukromý s veřejným zájmem u téže osoby naplňující charakteristiku osob (či orgánů) nového finančního nařízení, které se mají *zdržet jakéhokoli jednání, jež by mohlo uvést jejich zájmy do střetu se zájmy Unie.* Je zcela irelevantní tvrzení, že ke střetu zájmu nedošlo. Bohatě postačí, pokud existuje potenciální možnost jednání na straně osoby podílející se na plnění rozpočtu Unie, které by mohlo uvést její zájmy do střetu se zájmy Unie.

Není nutné prokazovat konkrétní ovlivnění konkrétních dotací, zakázek či investičních pobídek, neboť předseda vlády může ovlivňovat přípravu a implementaci rozpočtu systémově jednak nastavením parametrů a priorit pro financování a jednak interní disciplinární pravomocí, jež v roce 2018 prostřednictvím zneužití „výjimečných systemizací“ používal k likvidaci jemu osobně neloajálních úředníků státní správy v rozporu se zákonem o státní službě. Může tak navíc činit nepřímo prostřednictvím jemu podřízených úředníků.

Nad rámec uvedeného předkladatel uvádí, že existují indicie, že ke střetu zájmů dochází, tzn. je s největší pravděpodobností překonána ona předpokládaná „možnost“, která postačuje pro

⁷² <https://www.novinky.cz/domaci/502890-babis-se-chlubil-velkorysym-investicnim-planem-ted-ho-odmita-zverejnit.html>

⁷³ *Ismeri Europa Srl v. Účetní dvůr*, rozsudek ze dne 15. června 1999, T-277/97, ECLI:EU:T:1999:124.

označení osoby jako osoby stojící ve střetu zájmů dle čl. 61 Finančního nařízení. Konkrétní indicie jsou uvedeny v uniklé předběžné auditní zprávě Evropské komise ze dne 29. května 2019, jenž je přiložen v Přílohách.

vi. **Dílčí závěr – Andrej Babiš je ve střetu zájmů podle čl. 61 unijního Finančního nařízení**

Andrej Babiš se nachází ve střetu zájmů neboť:

- Bylo prokázáno, že je osobou podílející se na plnění rozpočtu Unie,
- Bylo prokázáno, že je zároveň jedinou osobou s nárokem na majetek spravovaný ve Svěřenských fondech AB I a II,
- Převedení akcií společnosti AGROFERT do Svěřenských fondů AB I a AB II. neřeší střet zájmů, ve kterém se Ing. Andrej Babiš nachází ať v kontextu nového Finančního nařízení či zákona o střetu zájmů, neboť je jediným obmyšleným, tedy i tím, kdo má logicky zájem na prosperitě spravovaného majetku,
- Bylo prokázáno, že Svěřenské fondy AB I a AB II byly založeny za soukromým účelem a za účelem ochrany zájmů jejich zakladatele – Ing. Andreje Babiše,
- Verifikačný dokument uvádí, že (i) Ing. Andrej Babiš, jako zakladatel a obmyšlený obou svěřenských fondů, (ii) tyto svěřenské fondy, a (iii) svěřenští správci Ing. Zbyněk Průša a JUDr. Alexej Bílek, jsou **osoby jednající ve shodě**⁷⁴.
- Ve smyslu shora uvedeného lze předpokládat, že svěřenští správci, jakožto dlouholetí spolupracovníci Ing. Andreje Babiše a členové statutárních orgánů jeho společností, budou ovlivněni pokyny zakladatele či obmyšleného, resp. budou zcela jistě jednat v jeho zájmu a s péčí řádného hospodáře, což je jejich povinností i ze zákona a tedy vztah těchto osob se zřízením svěřenských fondů nikterak nezměnil – tak jako statutární orgán má povinnost konat s péčí řádného hospodáře a ve prospěch společnosti, jinak odpovídá za škodu, kterou by svým jednáním způsobil, tak i svěřenský správce má povinnost jednat s péčí řádného hospodáře a chránit zájmy zakladatele – Ing. Andreje Babiše (viz § 1141 občanského zákoníku).⁷⁵
- Dále bylo prokázáno, že konečnými uživateli výhod, tj. v češtině **skutečnými majiteli** Svěřenského fondu AB I a fondu AB II je:
Ing. Andrej Babiš, jako jediný zakladatel a jediný beneficiant obou Svěřenských fondů,
Ing. Zbyněk Průša, svěřenský správce Svěřenského fondu AB I a člen protektorů AB II,

⁷⁴ Str. 4 verifikačního dokumentu vyhotoveného v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora dne 30. 6. 2017 advokátkou JUDr. Mariannou Kuchtovou, Advokátní kancelář JUDr. Marianna Kuchtová, s.r.o., se sídlem Staré záhrady 3, 821 05 Bratislava.

⁷⁵ Správce cizího majetku vykonává svou působnost a plní povinnosti s péčí řádného hospodáře.

JUDr. Alexej Bílek, svěřenský správce Svěřenského fondu AB II a člen protektorů AB I,
Monika Babišová, členka rady protektorů v obou Svěřenských fondech,
Mgr. Václav Knotek, člen rady protektorů v obou Svěřenských fondech.⁷⁶

Kromě shora uvedeného zakladatelské jednání Ing. Andreje Babiše ve vztahu ke svěřenským fondům odporuje ust. § 1458 odst. 2 občanského zákoníku, který nepřipouští, aby osoba zakladatele jmenovala sebe samu jako osobu beneficentem, neboť tím sám sobě zajišťuje budoucí zisk, na takové jednání je třeba hledět jako na absolutně neplatné ve smyslu § 588 občanského zákoníku.

Za nezákonný a proti dobrým mravům lze považovat rovněž samotný účel, za kterým byly Svěřenské fondy založeny, neboť byly založeny za účelem obcházení zákon, a to konkrétně zejména zákonná ustanovení o střetu zájmů na národní i komunitární úrovni. Takové jednání lze také označit za absolutně neplatné.

⁷⁶ Tyto jmenované jednotlivé osoby, s výjimkou Ing. Andreje Babiše, byly závislé na skupině Agrofert, neboť v jedné nebo více dceřiných společnostech skupiny AGROFERT vykonávaly funkce v následujících statutárních či dozorčích orgánech:

Monika Babišová je závislá na Ing. Andrejovi Babišovi a skupině Agrofert, protože je zároveň statutárním orgánem následujících společností skupiny Agrofert a manželkou Ing. Andreje Babiše, tj. osobou jemu blízkou:

- členem představenstva ve společnosti AGABSY, a.s., IČ: 26919958,
- členem správní rady ve společnosti NADACE AGROFERT, IČ: 24188581,
- členem představenstva ve společnosti IMOBA, a.s., IČ: 26124459;

Václav Knotek (právník) je závislý na Skupině Agrofert, protože je zároveň statutárním orgánem následujících společností Skupiny Agrofert

- členem dozorčí rady ve společnosti AGABSY, a.s., IČ: 26919958;
- členem představenstva ve společnosti SynBiol, a.s., IČ: 26014343;
- členem správní rady ve společnosti NADACE AGROFERT, IČ: 2418858;
- jednatelem ve společnosti HARTENBERG HOLDING, s.r.o., IČ: 01801261;
- předsedou představenstva ve společnosti IMOBA, a.s., IČ: 26124459;
- členem dozorčí rady ve společnosti ENTERSTORE a.s., IČ: 06988512;

Alexej Bílek (právník) je závislý na Skupině Agrofert, protože je zároveň statutárním orgánem následujících společností Skupiny Agrofert

- předsedou představenstva ve společnosti AGABSY, a.s., IČ: 26919958;
- předsedou představenstva ve společnosti SynBiol, a.s., IČ: 26014343;
- členem představenstva ve společnosti AGROFERT, a.s., IČ: 26185610;

Zbyněk Průša je závislý na Skupině Agrofert, protože je zároveň statutárním orgánem společností Skupiny Agrofert

- místopředsedou představenstva ve společnosti AGABSY, a.s., IČ: 26919958,
- předsedou představenstva ve společnosti AGROFERT, a.s., IČ: 26185610,
- předsedou představenstva ve společnosti DEZA, a.s., IČ: 00011835,
- předsedou představenstva ve společnosti SYNTHESIA, a.s., IČ: 60108916.

Ing. Andrej Babiš vykonává funkci předsedy vlády České republiky. Dle čl. 61 (1) Finančního nařízení je osobou podílející se na plnění rozpočtu Unie. Ing. Andrej Babiš je osobou ovládající Svěřenské fondy, do kterých byly převedeny akcie společnosti AGROFERT, jejichž byl jediným vlastníkem. Je zároveň jediným zakladatelem a obmyšleným (beneficientem) Svěřenských fondů.

Pakliže účelem Svěřenských fondů je mj. ochrana zájmů zakladatele a je-li zakladatel navíc jedinou osobou, která má mít prospěch ze spravovaného majetku, potom je evidentně ohrožen nestranný a objektivní výkon funkce předsedy vlády ve vztahu k jakýmkoli prostředkům z veřejného rozpočtu z důvodu hospodářského (či jiného) zájmu ve smyslu čl. 61 (3) Finančního nařízení.

Ing. Andrej Babiš je osobou, která se nachází ve střetu zájmů ve smyslu čl. 61 Finančního nařízení. Ve střetu zájmů by se nenacházel tehdy, pakliže by svěřenské fondy byly zcela odděleny od osoby Ing. Andreje Babiše a jeho vlivu (vč. osob blízkých), byť jedním z protiargumentů je pozbytí vlastnictví, což je sice právně pravdivý argument, nicméně vlastnická práva vykonávají osoby jednající ve shodě a omezení převoditelnosti akcií plus postavení Ing. Andreje Babiše umožňuje velmi snadný návrat firem koncernu AGROFERT do jeho vlastnictví.

b. Střet zájmů Andreje Babiše podle zákona o střetu zájmů

i. Působnost na členy vlády

Přesný výčet osob, na které znění § 4a zákona o střetu zájmů dopadá, je uveden v § 2. Veřejným funkcionářem je jak předseda vlády, tak i kterýkoli její jiný člen. Jak bylo uvedeno výše, Andrej Babiš byl v rozhodné době kampaně do voleb do Evropského parlamentu členem vlády ve funkci jejího předsedy.

ii. Ovládání obchodní korporace prostřednictvím ovládání svěřenského fondu

Problematika střetu zájmů osob podílejících se na výkonu veřejné moci je na národní úrovni upravena zejména zákonem o střetu zájmů, některé atributy se objevují i v dalších právních předpisech.⁷⁷ § 3 zákona o střetu zájmů ukládá veřejným funkcionářům zdržet se takového jednání, při kterém by **osobní zájem** takové osoby **mohl ovlivnit výkon jeho funkce, tedy veřejné moci**. Osobní zájem je v témže ustanovení charakterizován jako zájmem, který **přináší buď přímo veřejnému funkcionáři či osobě blízké, právnické osobě ovládané veřejným funkcionářem nebo osobou blízkou veřejnému funkcionáři zvýšení majetku, majetkového nebo jiného prospěchu, zamezení vzniku případného snížení majetkového nebo jiného prospěchu nebo jinou výhodu**.

Ing. Andrej Babiš je dle zákona o střetu zájmů nepochybně ve střetu zájmů, neboť

⁷⁷ Např. zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) a zákon č. 131/2006 Sb., o hlavním městě Praze.

- je veřejným funkcionářem,
- jeho osobní zájem může ovlivnit výkon jeho funkce,

a tudíž dle § 4b a 4c zákona o střetu zájmů poskytovatel dotace či veřejný zadavatel nesmí poskytnout společnosti vlastněné či ovládané takovou osobou dotaci či veřejnou zakázku. S ohledem na to, že Ing. Andrej Babiš je osobou ovládající společnost AGROFERT (viz oddíl 6.3 této analýzy) a dokonce by bylo lze říci, že je jediným možným budoucím vlastníkem společnosti AGROFERT, pak lze konstatovat, že uvedená ustanovení zákona o střetu zájmů (§ 4b a 4c) nejsou naplňována, neboť k vyplácení dotací společnostem v holdingu AGROFERT dochází, dochází rovněž k poskytování zakázek těmto subjektům. S ohledem na zásadní nedostatky v zákoně o střetu zájmů ve smyslu sankcí a efektivního dohledu, doporučuje se provést analýza a stanovit opatření, která by do budoucna zamezila podobnému porušování vnitrostátních právních předpisů a případně zajistit adekvátní, zákonem předpokládané sankcionování osob nesoucích odpovědnost za porušování zákona o střetu zájmů.

Problematika ovládající osoby je upravena primárně v zákoně o obchodních korporacích. Společnost AGROFERT je sice akciovou společností, tedy obchodní korporací, nicméně akcie společnosti byly vloženy do Svěřenských fondů AB I a AB II, to znamená, že pojem ovládající osoby tak, jak jej upravuje zákon o obchodních korporacích není pro účely této analýzy zcela relevantní.

Hovoříme-li o svěřenském fondu, jakožto o souboru majetku vyčleněnému ke zvláštnímu účelu, nehovoříme v žádném případě o právnické osobě. Pojmem „ovládající osoba“ lze nalézt rovněž v zákoně o MSSD, který implementoval směrnici Rady 2011/16/EU, o správní spolupráci v oblasti daní a o zrušení směrnice 77/799/EHS. Zákon o MSSD na rozdíl od zákona o obchodních korporacích definuje ovládající osobu přímo také ve vztahu ke svěřenským fondům.

Ovládající osobou se podle § 13d odst. 2 písm. b) zákona o MSSD rozumí zakladatel, svěřenský správce, osoba vykonávající dohled nad správou fondu, obmyšlený nebo jiná fyzická osoba mající nejvyšší faktickou kontrolu nad svěřenským fondem.

Protože důvodová zpráva k zákonu o MSSD v této oblasti mlčí a protože v ustanovení § 13d zákona o MSSD se odkazuje na termín **skutečný majitel („beneficial owner“)** podle AML zákona, bude se při určování osoby ovládající vycházet z těchto zákonů.

AML zákon definuje skutečného majitele v §4 odst. 4 následovně:

Skutečným majitelem se pro účely tohoto zákona rozumí fyzická osoba, která má fakticky nebo právně možnost vykonávat přímo nebo nepřímo rozhodující vliv v právnické osobě, ve svěřenském fondu nebo v jiném právním uspořádání bez právní osobnosti. Má se za to, že při splnění podmínek podle věty první skutečným majitelem je

u nadace, ústavu, nadačního fondu, svěřenského fondu nebo jiného právního uspořádání bez právní osobnosti fyzická osoba nebo skutečný majitel právnické osoby, která je v postavení

1. zakladatele,

2. *svěřenského správce,*

3. *obmyšleného,*

4. *osoby, v jejímž zájmu byla založena nebo působí nadace, ústav, nadační fond, svěřenský fond nebo jiné uspořádání bez právní osobnosti, není-li určen obmyšlený, a*

5. *osoby oprávněné k výkonu dohledu nad správou nadace, ústavu, nadačního fondu, svěřenského fondu nebo jiného právního uspořádání bez právní osobnosti.*

Pojem skutečný majitel vychází z definice obsažené v článku 3 odst. 6 IV. AML směrnice⁷⁸. V podstatě se jedná o „ovládající osobu“, jak ji popisuje § 74 zákona o obchodních korporacích, avšak ten nestanoví v případě určení takové osoby podle dispozice s hlasovacími právy hranici, proto nemohl být tento termín pro účel AML zákona využit. Kromě toho byl pojem skutečného majitele rozšířen i s ohledem na zavedení institutu svěřenských fondů novým občanským zákoníkem.⁷⁹

Zákon proti praní peněz nabízí dvě možnosti, jak určit osobu skutečného majitele:

- a) primární, tzn. dle skutečného vlivu na subjekt, tzn. fyzická osoba, která má fakticky nebo právně možnost vykonávat přímo nebo nepřímo rozhodující vliv v právnické osobě, ve svěřenském fondu nebo v jiném právním uspořádání bez právní osobnosti,
- b) sekundární, dle zákonem stanovených vyvratitelných domněnek, tzn. v případě, že nelze snadno určit, kdo vykonává výše uvedený faktický vliv, je třeba sekundárně postupovat dle domněnek, v případě svěřenského fondu se má za to, že skutečným majitelem je zakladatel, svěřenský správce, obmyšlený atd.

Všechny právnické osoby mají povinnost zapsat tzv. „skutečného majitele“ do příslušného rejstříku.⁸⁰ Rejstřík, ve kterém jsou evidovány svěřenské fondy není veřejným rejstříkem⁸¹ a je zákonem stanoven okruh osob, které mohou žádat opis z evidence svěřenských fondů či je jim umožněn dálkový přístup.⁸² S ohledem na to, že statut svěřenského fondu není listinou uloženou ve veřejném rejstříku, mohou se s jeho zněním seznámit pouze oprávněné osoby, mezi které patří např. správce daně pro účely výkonu jejich správy, OČTŘ pro účely trestního řízení atp.

Protože statut svěřenského fondu určuje faktické fungování svěřenského fondu, nelze bez jeho znalosti zcela přesně identifikovat skutečný vliv té které osoby na subjekt, v tomto případě na

⁷⁸ Směrnice EP a Rady (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz a financování terorismu (tzv. čtvrtá AML směrnice)

⁷⁹ *Tvrdý, Jiří. Zákon o některých opatřeních proti legalizaci vynosů z trestné činnosti a financování terorismu: komentář / Jiří Tvrdý, Adriana Vavrušková. 2. vydání. V Praze : C.H. Beck, 2018, s. 19 - 31*

⁸⁰ S účinností od 1. ledna 2018 byla v České republice zřízena evidence údajů o skutečných majitelích, povinnost podat návrh na zápis má příslušný svěřenský fond či právnická osoba.

⁸¹ § 118c zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů

⁸² § 65e tamtéž.

Svěrenské fondy. Lze nicméně uplatnit vyvratitelnou domněnku, na základě které bude skutečný majitel identifikován.

Skutečným majitelem a pro účely této právní analýzy ovládající osobou je vždy fyzická osoba. Typicky půjde o osobu, která stojí na vrcholu vlastnické struktury jako osoba s rozhodujícím vlivem. **Není přitom podstatné, na základě jakého právního titulu skutečný majitel svůj rozhodující vliv vykonává a postačí, když má faktickou možnost tento vliv vykonávat.** Skutečným majitelem může být i více osob jednajících při výkonu rozhodujícího vlivu ve shodě.

Při uplatnění výše uvedených vyvratitelných domněnek a na základě Verifikačních dokumentů, které vycházejí kromě jiného ze statutů Svěrenských fondů, vyplývá, že ovládající osobou je Ing. Andrej Babiš a další osoby jednající s ním ve shodě, tj. svěřenští správci a osoby jmenované do rady protektorů.

Nad rámec uvedeného - vzhledem k tomu, že funkce svěrenského správce je spjata s vůlí zakladatele fondu - je logické, že svěrenský správce bude konat v zájmu zakladatele (už jen za účelem udržení vlastní pozice či z důvodu jiného). Je tedy více než pravděpodobné, že k ovlivnění svěrenského správce zakladatelem bude fakticky docházet.

K tomu lze doplnit povinnost svěrenského správce vykonávat svou funkci s péčí řádného hospodáře, která obsahuje dvě složky - požadavek péče a požadavek loajality, přičemž právě požadavek loajality vyjadřuje preferenci zájmů obmyšleného nad veškerými osobními zájmy či zájmy jiné osoby.

iii. Dílčí závěr – Andrej Babiš je ve střetu zájmů podle zákona o střetu zájmů

Ing. Andrej Babiš se nachází ve střetu zájmů, neboť jeho osobní zájem může ovlivnit výkon jeho funkce, tedy veřejné moci. Veřejný funkcionář, Ing. Andrej Babiš, je osobou ovládající Svěrenské fondy, tudíž je osobou ovládající společnosti ve skupině AGROFERT, tedy i společnosti splňující charakteristiku ust. § 4 odst. 1 zákona o střetu zájmů. Ing. Andrej Babiš je ve střetu zájmů ve smyslu § 4a zákona o střetu zájmů a rovněž i § 4b a 4c, jakožto osoba nepřímo ovládající žadatele o dotace či uchazeče o veřejné zakázky.

c. Finanční zvýhodnění Skupiny Agrofert v důsledku porušování zákazu střetu zájmů jejím skutečným majitelem předsedou vlády Andrejem Babišem

Skupina Agrofert je finančně zvýhodněna v důsledku porušování zákazu střetu zájmů jejím skutečným majitelem, Andrejem Babišem, jenž je zároveň předsedou vlády, neboť má v důsledku tohoto střetu zájmů privilegovaný přístup:

- (a) k veřejným zakázkám, a to v rozsahu několika miliard korun, zejména v důsledku veřejných zakázek zadávaných společností ze Skupiny AGROFERT společnostmi, ČEPRO, MERO, Lesy ČR atd.
- (b) dotacím z českých veřejných rozpočtů, a to v rozsahu několika miliard korun, zahrnujících zemědělské i nezemědělské investiční či jiné dotace, zejména prostřednictvím Státního zemědělského a intervenčního fondu („SZIF“) a Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu,
- (c) dotacím z unijního rozpočtu, zejména pak:
 - (i) přímým zemědělským platbám, jež jsou nadále Skupině Agrofert propláceny z unijního rozpočtu přes SZIF

- (ii) dotacím na rozvoj venkova, jež jsou nadále Skupině Agrofert propláceny z unijního rozpočtu přes SZIF (k 5.6. 2019),
- (iii) investičním a strukturálním dotacím, jejichž proplácení z unijního rozpočtu je v současné době pozastaveno, a jež zřejmě podle vyjádření ministryně pro místní rozvoj dne 4.6.2019 v České televizi bylo zřejmě pozastaveno,
- (d) investičním pobídkám, a to v rozsahu několika miliard korun, jež Skupina Agrofert získává každoročně ve formě slevy na dani.

Přesnou výši výše uvedených kategorií dotací, plateb za veřejné zakázky a investičních pobídek není možné v současné době z důvodu jejich enormního rozsahu a absenci digitalizace a otevřenosti dat o poskytovaných dotacích přesně vyčíslit, a to ani pro státní orgány ani pro Evropskou komisi. V roce 2018 skupina Agrofert získala skrze Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) přes 903 milionů korun. Většinu podpory holdingu – 704 milionů - ale tvořily takzvané nárokové dotace, tedy příspěvek na zemědělskou půdu a zvířata, které se vyplácí formou přímých plateb.

Další dotace koncern čerpal na neprojektová opatření z Programu rozvoje venkova, jde o takzvané kompenzační platby za dodatečné náklady či ušlé příjmy v objemu 124 milionů. Na investičních dotacích Agrofert přes SZIF loni inkasoval 66 milionů. Nešlo přitom jen o evropské peníze – 33 milionů šlo z Bruselu, stejná částka pak z české státní kasy⁸³. Dále lze například v Registru smluv dohledat, že v roce 2018 bylo podepsáno 81 smluv mezi subjekty rozdělujícími dotace (SZIF či Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond) a některou ze společností holdingu Agrofert. Uvedených 81 smluv nicméně s největší pravděpodobností nebude pokrývat veškeré dotace, které holding Agrofert získal (má se na mysli období roku 2018, příp. 2019). V případě podpůrného lesnického a garančního fondu není u jednotlivých smluv uvedena jejich hodnota.⁸⁴

Rovněž není jednoduché určit, které dotace jsou v současné době propláceny z unijního rozpočtu a které z rozpočtu českého, neboť vyjádření odpovědných českých úřadů nejsou konzistentní stejně jako vyjádření Evropské komise⁸⁵ ohledně proplácení přímých zemědělských plateb⁸⁶. Lze odhadovat, že výše finančních prostředků čerpaných z unijního a českých veřejných rozpočtů Skupinou Agrofert v porušení zákazu střetu zájmů, včetně investičních pobídek avšak bez veřejných zakázek, může částku pohybující se v rozmezí 5 – 8 miliard korun ročně. Výše finančních prostředků získávaných Skupinou Agrofert z veřejných zakázek ze státních podniků pak zřejmě bude dosahovat stejné částky či možno částky i vyšší. Ať už je přesná celková výše finančních prostředků čerpaných z unijního a českých veřejných

⁸³ https://www.irozhlaz.cz/zpravy-domov/dotace-andrej-babis-agrofert-audit-stret-zajmu_1905130600_tec

⁸⁴ <http://irozhl.as/4ih>, Kolik peněz mělo letos do Agrofertu putovat z evropských fondů? Podívali jsme se do smluv, iROZHLAS, pův. 13. 12. 2018, čerp. 12. 4. 2019.

⁸⁵ https://www.irozhlaz.cz/zpravy-domov/andrej-babis-stret-zajmu-evropska-unie-transparency-international-dotace_1905061808_tec

⁸⁶ https://www.irozhlaz.cz/zpravy-domov/agrofert-proplaceni-dotaci-dotacni-expert-andrej-babis-stret-zajmu_1905202000_tec; 13. 5. 2019, https://www.irozhlaz.cz/zpravy-domov/dotace-andrej-babis-agrofert-audit-stret-zajmu_1905130600_tec: „Ze strany platební agentury Státní zemědělský intervenční fond není důvod neproplácet,“ odpověděla mluvčí fondu Vladimíra Nováková na dotaz iROZHLAS.cz, zda přestal fond evropské peníze firmám z holdingu proplácet v souladu s Evropskou komisí.

rozpočtů Skupinou Agrofert v porušení zákazu střetu zájmů, jakákoli je zřejmé, že vzhledem k celkovému obratu Skupiny Agrofert, jež činí cca 30 miliard korun⁸⁷.

1.2. Finanční zvýhodnění hnutí ANO v důsledku porušování právních předpisů jeho skutečným majitelem a skutečným majitelem skupiny Agrofert, jež je zároveň členem vlády ČR

Na základě výročních zpráv hnutí ANO 2011 za roky 2014-2018 lze identifikovat finanční toky mezi obchodními korporacemi a statutárními orgány těchto korporací, jež jsou součástí Skupiny Agrofert a hnutím ANO. Tyto toky jsou popsány v sekci B.III. Lze-li tedy na jednu stranu zcela jistě určit, že finanční výhody hnutí ANO 2011 v důsledku propojení se skupinou Agrofert existují, na druhou stranu bez možnosti detailního přístupu do účetnictví Skupiny Agrofert a hnutí ANO 2011 nelze zcela přesně identifikovat výši finančních a nefinančních toků mezi touto skupinou a uvedeným hnutím. Nicméně, i bez přesné identifikace výše uvedených finančních toků je zřejmé, že hnutí ANO 2011 má díky propojení se Skupinou Agrofert finanční výhodu.

Možný protiargument, že finanční prostředky vyplácené společností Skupiny Agrofert a.s. z unijního a českého veřejného rozpočtu v porušení zákazu střetu zájmů nejsou přesně tytéž finanční prostředky, jimiž byla financována volební kampaň hnutí ANO 2011 do voleb do Evropského parlamentu, nemůže obstát. Jestliže jsou jak Skupina Agrofert, tak hnutí ANO 2011 podřízeny jednotnému řízení svého jediného skutečného majitele Andreje Babiše, který obě uskupení ovládá, může tento skutečný majitel docílit libovolného přesunu finančních prostředků z jakékoli společnosti, jež je součástí Skupiny Agrofert ve prospěch hnutí ANO 2011, přičemž takový přesun finančních prostředků se nutně nemusí objevit ani ve výroční zprávě hnutí ANO 2011 ani v jeho účetnictví.

1.3. Vliv finančního zvýhodnění hnutí ANO v důsledku porušování právních předpisů jeho skutečným majitelem a skutečným majitelem skupiny Agrofert, jež je zároveň členem vlády ČR, na politickou soutěž a volební výsledky, včetně voleb do Evropského parlamentu

Porušení zákazu střetu zájmů může, avšak nemusí mít vliv na politickou soutěž a volební výsledky. Příkladem takového porušení, jež nemá vliv na politickou soutěž a volební výsledky, je případ ministra zemědělství Tomana a skupiny společností AGROTRADE, zahrnující například společnost Xaverov a.s. Ministr zemědělství Toman může obohacovat svoji rodinu, neboť jeho otec má ovládající podíl ve společnosti AGROTRADE a.s., nicméně z dostupných informací nevyplývá, že by otec ministra Tomana „reinvestoval“ prostředky získané v důsledku střetu zájmů svého syna zpět do jeho politické kariéry, resp. do propagace jakékoli strany ve prospěch svého syna, jež by za takovou stranu kandidoval. Jinak řečeno, ministr Toman si porušováním střetu zájmů nezajišťuje další zvolení.

Naopak předseda hnutí ANO 2011 Andrej Babiš porušuje zákaz střetu zájmů způsobem, jež má vliv na politickou soutěž a volební výsledky, přičemž z výsledků tohoto porušování mají prospěch i kandidáti hnutí ANO 2011. Příjmem z veřejných rozpočtů ve prospěch Skupiny AGROFERT v důsledku jeho střetu zájmů v rozporu se zákonem obohacuje nejen sám sebe (z vyplácených zisků z této Skupiny prostřednictvím Svěrenských fondů, jež dále vyplácejí zisky jemu samotnému), ale kupuje si přes hnutí ANO 2011 - jednak přímou redistribucí zisků

⁸⁷ Viz konsolidované účetní závěrky Skupiny Agrofert dostupné ze Sbírký listin obchodního rejstříku na www.justice.cz

společnostmi ze Skupiny AGROFERT a jejich statutárních orgánů ve prospěch hnutí ANO 2011, jak je popsáno v sekci III.B.3. a jednak redistribucí svých zisků ze Skupiny AGROFERT, kdy poté díky těmto ziskům může půjčit hnutí ANO 2011 finanční prostředky a umožnit jeho činnost a toto hnutí ovládat média - politický vliv, aby zajistil opakované zvolení pro sebe a pro kandidáty hnutí ANO 2011 a nepřetržitou „vedoucí roli“ ve státě (viz jeho prohlášení o tom, že „nikdy neodstoupí, nech si to všichni zapamatují“). Porušování zákazu střetu zájmů tak umožňuje Andreji Babišovi a hnutí ANO 2011 vytvářet jakési politické „perpetuum mobile“, které neguje demokratickou podstatu voleb jako prostředku pro střídání vlád – hnutí ANO 2011 vyhrálo 6 posledních voleb za sebou.

Fungování popsaného politického „perpetua mobile“ Andreje Babiše a hnutí ANO 2011 je umožněno rovněž tím, že v současné době na úrovni EU podle právních předpisů EU se zdá, že neexistuje žádné výslovné pravidlo zakazující přímé a / nebo nepřímé financování z rozpočtu EU prostřednictvím strukturálních nebo zemědělských dotací, včetně přímých zemědělských plateb, politických stran v členských státech EU. Z toho vyplývá, že nepřímé financování politické strany přes její propojení se skupinou obchodních korporací, jež získává dotace z rozpočtu EU, nemusí být *stricto sensu* podle unijního práva, byť zcela odporuje duchu a smyslu zemědělských i strukturálních dotací vyplácených z rozpočtu EU.

Popsaná finanční výhoda hnutí ANO 2011 poskytuje této straně nepřiměřené zvýhodnění oproti ostatním politickým stranám a hnutím, což, jednak, obecně zkresluje politickou soutěž v České republice, a jednak, zvyšuje náklady ostatním kandidujícím politickým stranám a hnutím. Jelikož tyto ostatní kandidující strany a hnutí nejsou na rozdíl od hnutí ANO 2011 podpořeny finanční silou skupiny obchodních korporací obdobných Skupině Agrofert, musí tyto strany a kandidáti dávat na volební kampaň mnohem víc vlastních finančních prostředků ze svých úspor či se mnohem více zadlužovat, aby mohli s kandidáty hnutí ANO 2011 držet v kampaních krok. Čelí tak dodatečné finanční zátěži ve srovnání se situací, kdy by tato nadměrná výhoda hnutí ANO 2011 pramenící z propojení se Skupinou Agrofert neexistovala. Jinak řečeno, je nutné se ptát, zda by mohla Skupina Agrofert úspěšně fungovat a tvořit zisk bez dotací, veřejných zakázek a investičních pobídek. Odpověď je velmi pravděpodobně nikoli, a pokud ano, nebyla by tak úspěšná, aby mohla vyplácet svému skutečnému majiteli takové zisky, aby si mohl dovolit financovat rozjezd a provoz politického hnutí ANO 2011, případně by si samotné společnosti ze Skupiny Agrofert či jejich statutární orgány nemohly dovolit poskytovat finanční dary tomuto politickému hnutí.

2. **Kauzální nexus: PORUŠENÍ POCTIVOSTI NEMEDIÁLNÍ VOLEBNÍ KAMPANĚ V DŮSLEDKU PORUŠENÍ ZÁJMŮ CHRÁNĚNÝCH ZÁKONEM O STŘETU ZÁJMŮ A FINANČNÍM NAŘÍZENÍM SOUVISEJÍCÍCH S VOLBAMI S VLIVEM NA VOLEBNÍ VÝSLEDEK**

Jestliže jsou veřejné prostředky vyplácené ve formě dotací, veřejných zakázek a investičních pobídek pro úspěšnost podnikání Skupiny Agrofert a pro auru Andreje Babiše jako úspěšného podnikatele zásadní, je nutné se ptát, zda by strana ANO 2011 mohla vzniknout a existovat nezávisle na Skupině Agrofert, a to zejména v případě, že by tato Skupina nečerpala veřejné prostředky.

Odpověď na tuto otázku nebude nikdy zcela jednoznačná, neboť se jedná o hypotetickou otázku, kterou nelze exaktně ověřit, nicméně je možné předpokládat, že by hnutí ANO 2011 bez Skupiny Agrofert napojené na veřejné finanční prostředky vůbec neexistovalo nebo existovalo, ale s mnohem nižším volebním potenciálem a jeho kandidáti by tudíž nedosáhli

takového zisku hlasů ve volbách jako v uplynulých volbách do Evropského parlamentu, a to minimálně ze čtyř důvodů:

Za prvé, pokud by Skupina Agrofert nedostávala miliardy z veřejných prostředků, nemohla by mít každý rok miliardové zisky, takže by nebylo by z čeho financovat hnutí ANO 2011 – ať už přímo nebo přes výplatu zisku skutečnému majiteli a jeho „reinvesticí“ tohoto zisku prostřednictvím půjčky do hnutí ANO 2011. Krom toho, hnutí ANO 2011 které se v mnoha ohledech chová jako „politická divize“ Skupiny Agrofert, neboť verbální i neverbální projevy skupiny ano v podstatě vždy souzní s obchodní politikou Skupiny Agrofert.

Za druhé, je nutné se ptát, zda by bez finanční síly Skupiny Agrofert mohlo mít hnutí ANO 2011 tak masivní nemediální kampaň, jež svou velikostí několikanásobně překračuje rozsah volebních kampaní ostatních politických stran ve všech volbách, včetně těch do Evropského parlamentu, jak je uvedeno v tabulce v následující sekci.

Za třetí, kdyby příjmy z veřejných prostředků nebyly pro Skupinu Agrofert tak zásadní, neměla by její skutečný majitel důvod vytvořit hnutí ANO 2011 jako „politickou divizi“ Skupiny Agrofert, aby se angažoval v politické soutěži a volbách, včetně těch do Evropského parlamentu a aby on a Skupina Agrofert ovládli posty, na nichž se rozhoduje o přidělení veřejných prostředků, z nichž Skupina Agrofert benefituje či by mohla benefitovat.

V neposlední řadě, jak poznamenal novinář David Klimeš v souvislosti s těmito volbami do voleb do Evropského parlamentu⁸⁸ počet volebních billboardů hnutí ANO 2011 při vzetí v úvahu obvyklých cen reklamní plochy na takových billboardech, včetně možných množstevních slev, budil podezření, že rozsah deklarovaných prostředků na volební kampaň hnutí ANO 2011 nemohl postačovat na zaplacení tak masivní billboardové volební kampaně a že musel být dofinancován z jiných zdrojů. Opět, bez možnosti provést hloubkový audit účetnictví hnutí ANO 2011, lze samozřejmě pouze spekulovat do jaké míry uvedené tvrzení novináře Davida Klimeše je pravdivé a, pokud ano, zda je toto možné dofinancování kampaně prováděno ze zdrojů Skupiny Agrofert.

V důsledku výše uvedeného je nutné uzavřít, že existuje příčinná souvislost mezi porušením zákazu střetu zájmů Andrejem Babišem a souvisejícím protiprávním vyplácením veřejných prostředků Skupině Agrofert a nečestností a nepoctivostí nemediální volební kampaně hnutí ANO 2011 ve volbách do Evropského parlamentu 2019.

3. Zásadní intenzita: ZÁSADNÍ INTENZITA PORUŠENÍ ČESTNOSTI A POCTIVOSTI NEMEDIÁLNÍ VOLEBNÍ KAMPANĚ VE VZTAHU K VÝSLEDKU VOLEB

Bylo-li dovozeno, že existuje příčinná souvislost mezi porušením zákazu střetu zájmů Andrejem Babišem a souvisejícím protiprávním vyplácením veřejných prostředků Skupině Agrofert a nečestností a nepoctivostí volební kampaně hnutí ANO 2011 ve volbách do Evropského parlamentu 2019, je nutné ještě určit, zda intenzita porušení čestnosti a poctivosti nemediální volební kampaně ve vztahu k výsledku voleb do Evropského parlamentu je natolik

⁸⁸ TWITTER: David Klimeš @david_klimes 2:47 odp. · 17. 5. 2019 Pane premiére @AndrejBabis , potreboval bych pomoct s jedním početním příkladem. Vidím v kampani miliony všech stran, jen u vás, když sečtu trochu té inzerce a jednu čepici, deklarovaných 35 mio to rozhodně není. Bude v pondělí tvrdý a nekompromisní koberecový billboardový nálet?

zásadní, aby zdůvodňovala neplatnost volby kandidátů hnutí ano. Domnívá se navrhovatel, že tato intenzita natolik zásadní je, a to minimálně ze dvou důvodů.

Za prvé, objem finančních prostředků EU plynoucích z rozpočtu EU do některých zemí EU, čistých příjemců prostředků z fondů EU, byl v posledním desetiletí nebo dvou desetiletích tak obrovský, že ten, kdo tyto přílivy peněz přijímá, se může stát dlouhodobě dominantní osobou na domácí politické scéně. Díky ziskům těchto enormních objemů obdržených z fondů EU se oligarchové, kteří dostávají tyto zisky, mohou stát tak silnými domácími silami, že normální domácí síly, které nemají přístup k podobnému objemu externího financování, nejsou schopny tyto subjekty porazit v běžné politické konkurenci.

Ingeborg Graessle, předsedkyně rozpočtového výboru Evropského parlamentu v této souvislosti uvedla, že unijní fondy přispívají v členských státech EU ve střední a východní Evropě, včetně České republiky, v současné době k „odbourávání demokracie.“ (v něm.: Rückbau von Demokratie⁸⁹ Obdobně uvedl David Ondráčka, ředitel Czech Transparency International Česká republika: „Dalo by se říci, že EU spolufinancuje oligarchu, který vyhrává stále více voleb v jednom členském státě. Babiš testuje nový zákon o střetu zájmů EU“⁹⁰.

Nicméně, jak bylo uvedeno výše v sekci X, výši finančních prostředků poskytovaných Skupině Agrofert z českých veřejných rozpočtů stejně jako z unijních rozpočtů, ať už ve formě veřejných zakázek, českých a unijních dotací a investičních pobídek poskytnutých v rozporu se zákazem střetu zájmů podle české i unijní legislativy není snadné přesně vyčíslit. Jak bylo uvedeno ve zmíněné sekci, jedná se o částky v řádu několika miliard korun.

Za třetí intervence Andreje Babiše jako osoby porušující zákaz střetu zájmů, i když sám nekandidoval byla v kampani do voleb do Evropského parlamentu masivní a jím osobně dělaná kampaň zcela přehlušila volební prezentace ostatních kandidátů hnutí ANO 2011 do Evropského parlamentu. Andrej Babiš byl na billboardech, na sociálních sítích, dělal rozhovory do tisku, televize i rozhlasu, ukazoval se v kontaktní kampani (většinou s volební čepicí) atd. Lze proto tvrdit, že Andrej Babiš jako „nekandidát“ a osoba ve střetu zájmů zásadně nečestně a nepoctivě – v důsledku uvedeného střetu zájmů - ovlivnil volební kampaň i volební výsledek hnutí ANO 2011 v uvedených volbách; jinak řečeno, bez jeho přítomnosti by hnutí ANO 2011 získalo mnohem méně hlasů, i když lze jen obtížně odhadnout kolik.

Za třetí, existují jisté indicie, které naznačují, že rozsah finančního propojení mezi Skupinou Agrofert a hnutím ANO 2011 s vlivem na volební kampaň, včetně té do voleb do Evropského parlamentu 2011, může být podstatně vyšší, než se může zdát na první pohled z dostupných údajů uvedených na transparentním účtu hnutí ANO 2011 nebo v jeho výroční zprávě⁹¹. Hnutí ANO 2011 má pro volební kampaň pro v podstatě jakékoli volby několikanásobně vyšší

⁸⁹ Německá veřejnoprávní televize ZDF z dubna 2019 (zde s českým překladem: <https://forum24.cz/video-takhle-novinari-zdf-odhalili-babisuv-stret-zajmu-prinasime-ukazku-s-ceskymi-titulky/>)

⁹⁰ 3. února 2018, Japan Times, <https://www.japantimes.co.jp/news/2019/02/05/world/politics-diplomacy-world/billionaire-czech-prime-minister-tests-eus-new-conflict-interest-law/#.XFrsop7mUk>

⁹¹ TWITTER: David Klimeš @david_klimes 2:47 odp. · 17. 5. 2019 Pane premiére @AndrejBabis , potřeboval bych pomoci s jedním početním příkladem. Vidím v kampani miliony všech stran, jen u vás, když sečtu trochu té inzercie a jednu čepici, deklarovaných 35 mio to rozhodně není. Bude v pondělí tvrdý a nekompromisní koberecový billboardový nálet?

rozpočet než ostatní kandidující politické strany a hnutí. To lze demonstrovat na příkladu posledních tří konaných voleb, včetně těch do Evropského parlamentu⁹²:

⁹² <https://www.e15.cz/volby/volby-do-evropskeho-parlamentu-2019/ano-vlozi-do-kampane-pred-evropskymi-volbami-30-milionu-ostatni-chteji-utratis-jen-zlomek-1355981>; <https://www.novinky.cz/domaci/478171-ano-do-voleb-nalije-150-milionu.html>

Výdaje politických stran na volební kampaň

Název politické strany	Volby 2017 Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR 20.10. – 21.10.2017 v CZK	Výsledky	Volby 2018 Senát a Zastupitelst va obcí v CZK 5.10. – 6.10.2018 v CZK	Výsledky*	Volby 2019 EU Parlament v CZK 24.05. – 25.05.2019 v CZK	Výsledk y voleb do Evropsk ého parlame ntu 2019	POZNÁM KA
ANO	83 275 772	29,64%	18 217 657	1	N/A/ .30mil**	21,18%	
ODS	82 693 738	11,32%	12 983 611	9	N/A 10mil**	14,54%	
PIRÁT I	16 370 493	10,79%	3 540 642	1	N/A 6mil**	13,95%	
SPD	29 682 127 *	10,64%	N/A	0	N/A 13,5mil* *	9,14%	není funkční web
ČSSD	85 359 532	7,27%	12 300 790 29 380 701	1	N/A 8,1 mil. **	3,95%	
KDU-ČSL	55 620 782	5,80%	8 282 649	2	N/A 5,5mil**	7,24%	
TOP 09 STAN	74 843 0966 54 913 058 *	5,31% 5,18%	6 337 405	3	N/A 5 mil**	11,65%	
KSČM	35 433 166	7,76%	6 945 872	0	N/A 7,5,mil* *	6,94%	

*zdroj transparentnivolyby.cz

Údaje použity z výročních zpráv jednotlivých stran

*Počet vítězných senátorů za stranu

<https://www.idnes.cz/volby/senat?k=2&t=uspesnost-stran>

** předběžný odhad politických stran dle

<https://www.e15.cz/volby/volby-do-evropskeho-parlamentu-2019/ano-vlozi-do-kampane-pred-evropskymi-volbami-30-milionu-ostatni-chteji-utratit-jen-zlomek-1355981>

Z výše uvedeného lze proto uzavřít, že porušení poctivosti volební kampaně hnutí ANO 2011 nastalo v důsledku financování nemediální části volební kampaně z finančních prostředků, jež mohou být získány Skupinou Agrofert propojenou s hnutím ANO 2011 v rozporu s právními předpisy týkajícími se střetu zájmů (byť nelze zcela přesně popsat a vyčíslit v důsledku nevěřejnosti účetních dokumentů hnutí ANO 2011) a zásadním příspěvkem skutečného majitele v porušení zákazu střetu zájmů k volebním výsledku hnutí ANO 2011 ve volbách do Evropského parlamentu.

IV. ŘEŠENÍ PORUŠENÍ – ABSENCE VZNIKU MANDÁTŮ NEBO ROZVÁZÁNÍ PROPOJENÍ SE SKUPINOU AGROFERT, DOKUD BUDE ZÍSKÁVAT JAKOUKOLI PODPORU Z VEŘEJNÝCH ZDROJŮ

Prostředkem k obraně demokracie jsou demokratické instituce, včetně institucí moci soudní. V současné době, moc soudní zůstává jedinou nezávislou mocí v České republice, jež ještě nebyla Andrejem Babišem „ochočena“ (jako např. byla „ochočena“ vládnoucí stranou v Polsku)⁹³.

Navrhovatel se proto obrací na Nejvyšší správní soud s tímto návrhem na neplatnost volby kandidátů hnutí ANO 2011 ve volbách do Evropského parlamentu. Čeho se konkrétně domáhá je uvedeno výše v sekci II. Návrh.

Jelikož významné porušení čestnosti a poctivosti mediální i nemediální části volební kampaně hnutí ANO 2011 do Evropského parlamentu nelze nijak kvantifikovat vzhledem k výsledku dosaženém tímto hnutím v těchto volbách – tzn. nelze žádným racionálním způsobem přepočítat intenzitu porušení na počet získaných hlasů a dosažených mandátů. Nezbyvá navrhovateli než navrhnout vyslovení neplatnosti volby kandidátů hnutí ANO 2011 a prohlášení absence vzniku mandátu poslance Evropského parlamentu těchto kandidátů.

Vzhledem k tomu, že se vyslovení neplatnosti volby kandidátů hnutí ANO 2011 a prohlášení absence vzniku mandátu poslance Evropského parlamentu těchto kandidátů se může jevit jako příliš tvrdé a potenciálně hraničící s ústavními právy, podává navrhovatel alternativní návrh, aby soud nařídil povinné rozvázání propojení se Skupinou Agrofert, dokud tato skupina bude získávat jakoukoli podporu z veřejných zdrojů, a to s dostatečným předstihem před začátkem volební kampaně do jakýchkoli následujících voleb konaných na území České republiky.

Navrhovatel si je vědom jisté neobvyklosti tohoto návrhu, nicméně se domnívá, že zákon o volbách do Evropského parlamentu ani související ústavní či jiné zákony takový návrh, na jednu stranu, nezakazují, přičemž na druhou stranu takový návrh přináší smysluplné, účinné a ústavně konformní řešení výše popsaného problému propojení hnutí ANO 2011, Skupiny Agrofert a předsedy vlády, a přispívá k naplnění článku 22 Listiny chránící svobodnou soutěž politických sil v demokratické společnosti.

⁹³ V tuto chvíli Je obtížné spekulovat, zda k útoku dojde NEBO zda se kumulovaná moc Andreje Babiše a konglomerátu ANO-Agrofert zastaví a na soudní moc si netroufne.

V. SEZNAM POUŽITÝCH PRÁVNÍ PŘEDPISŮ A ZKRATEK

Právní předpisy

- a) Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky (Ústava České republiky)
- b) Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (občanský zákoník)
- c) Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (AML zákon či zákon proti praní peněz)
- d) Zákon č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní a o změně dalších souvisejících zákonů (zákon o MSSD)
- e) Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních společnostech a družstvech)
- f) Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (trestní zákoník)
- g) Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických osob a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů (zákon o veřejných rejstřících)
- h) Zákon č. 474/2017 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2018 (zákon o státním rozpočtu)
- i) Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje (zákon o podpoře regionálního rozvoje)
- j) Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu (zákon o SZIF)
- k) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. 6. 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č.541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012, OJ L 193, 30. 7. 2018 (nové Finanční nařízení či Finanční nařízení)
- l) Nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 Evropského parlamentu a Rady ze dne 25. října 2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie a o zrušení nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002
- m) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES (AML směrnice)
- n) Nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 Evropského parlamentu a Rady ze dne 25. října 2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie a o zrušení nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002
- o) Civil Code of Quebec (quebecký občanský zákoník) z 18. 12. 1991

p) Zákon č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů Finanční nařízení	Nářízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. 6. 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012, OJ L 193, 30. 7. 2018
společnost AGROFERT	AGROFERT, a.s., se sídlem Pyšelská 2327/2, Chodov, 149 00 Praha 4, IČ: 26185610
Svěřenské fondy	Svěřenský fond AB private trust I, svěřenský fond, IČ: 07197233 a Svěřenský fond AB private trust II, svěřenský fond, IČ: 07197268
Svěřenský fond AB I	Svěřenský fond AB private trust I, svěřenský fond, IČ: 07197233
Svěřenský fond AB II	Svěřenský fond AB private trust II, svěřenský fond, IČ: 07197268
holding AGROFERT ESIF	Také jako Skupina AGROFERT Evropské strukturální a investiční fondy
Verifikační dokument/y	Pro AB private trust II.: Verifikační dokument vyhotovený v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov veřejného sektora dne 30. 6. 2017 advokátkou JUDr. Mariannou Kuchtovou, Advokátní kancelář JUDr. Marianna Kuchtová, s.r.o., se sídlem Staré záhrady 3, 821 05 Bratislava Pro AB private trust I.: Verifikační dokument vyhotovený v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov veřejného sektora dne 30. 6. 2017 advokáty JUDr. Mário Klukem a Mgr. Michalem Ridzoněm, advokátní kancelář KRION Partners s.r.o., se sídlem Palisády 50, 811 06 Bratislava

VI. PŘÍLOHY

Příloha 0.1 - Stanovisko Právního servisu Evropské komise ze dne 19. listopadu 2018

Lze stáhnout z mnoha zdrojů např. odtud

<https://www.respekt.cz/politika/potvrzeno-babis-je-ve-stretu-zajmu-pise-brusel-a-chce-zpatky-dotace>

(z důvodu ochrany lesů zbytečně netisknuto)

Příloha 0.2 - Návrh auditní zprávy Evropské komise ze dne 29. května 2019

Lze stáhnout z mnoha zdrojů např. odtud

<https://www.respekt.cz/politika/co-je-v-audit-u-babisovi-premier-porusil-i-ceske-zakony>

(z důvodu ochrany lesů zbytečně netisknuto)

- 1) Příloha 1 - Výpisy z veř. rejstříku společnosti Agrofert a.s., výpis ze slovenského registru partnerov veřejného sektora, Verifikačný dokument
- 2) Příloha 2 - Infografika ohledně střetu zájmů Andreje Babiše
- 3) Příloha 3 – Ilustrativní seznam dotací a zakázek pro Skupinu Agrofert
- 4) Příloha 4 – Zápis z jednání komisaře Hogana a ministra zemědělství Tomana ze dne 10. září 2018 prokazující zásadní vliv Andreje Babiše jako předsedy vlády při vyjednávání tzv. zastropování budoucích přímých zemědělských plateb (dotací)
- 5) Příloha 5 - Rozhodování Andreje Babiše na vládě o věcech potenciálně financovaných ze státního rozpočtu a rozpočtu EU